

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою Радою ХНМУ
від 30.01.2025 р. Протокол № 3

Введено в дію
Наказ ХНМУ
від 30.01.2025 р. № 33
Ректор ХНМУ
Проф. В.В.М'ясоєдов

**ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ
СТАНІВ»**

Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

Складова освіти: післядипломна освіта, первинна спеціалізація

Спеціальність: І2 «Медицина»

Спеціальність
в інтернатурі: «Медицина невідкладних станів»

Попередня освіта: ступінь магістра за спеціальністю
222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія»,
І3 «Педіатрія»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

Програма розроблена на основі Примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Медицина невідкладних станів», затвердженою Наказом МОЗ України від 14.07.2022 р. №1219

НІКОНОВ Вадим Володимирович	Завідувач кафедри медицини катастроф та медицини катастроф Харківської медичної академії післядипломної освіти;
ВОЛКОВА Юлія Вікторівна	завідувач кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії Харківської медичної академії післядипломної освіти
ДУБІВСЬКА Світлана Станіславівна	професор кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії Харківської медичної академії післядипломної освіти
КУРСОВ Сергій Володимирович	доктор медичних наук, професор медицини невідкладних станів та медицини катастроф Харківського національного медичного університету
КІНОШЕНКО Євгенія Ігорівна	кандидат медичних наук, доцент кафедри медицини невідкладних станів та медицини катастроф Харківського національного медичного університету
ГАВРИКОВ Олександр Євгенович	кандидат медичних наук, доцент кафедри медицини невідкладних станів та медицини катастроф Харківського національного медичного університету
ФЕСЬКОВ Олександр Ернстович	кандидат медичних наук, доцент кафедри медицини невідкладних станів та медицини катастроф Харківського національного медичного університету
СКОРОПЛІТ Сергій Миколайович	асистент кафедри медицини невідкладних станів та медицини катастроф Харківського національного медичного університету

Вступ

Програма підготовки в інтернатурі зі спеціальності «Медицина невідкладних станів» (далі – Програма) розроблена на основі передового світового досвіду і сучасних тенденцій підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Медицина невідкладних станів» та кваліфікаційних характеристик лікаря з медицини невідкладних станів.

Програма призначена для підготовки лікарів-спеціалістів з Медицини невідкладних станів і визначає зміст інтернатури, встановлює вимоги щодо обсягу та рівня професійної підготовки спеціаліста. Освітня програма ґрунтується на положеннях Конституції України, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійний розвиток працівників», постанові Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 №725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників», наказ МОЗ України: від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703 (далі – Положення про інтернатуру).

Метою Програми є якісна теоретична та практична підготовка лікарів-інтернів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я до атестації з метою присвоєння звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Медицина невідкладних станів», формування здатності застосовувати набуті знання, вміння та практичні навички у подальшій самостійній професійній діяльності на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах системи екстреної медичної допомоги.

Об'єктами вивчення при проходженні Програми є: дорослі і діти, що потрапили у невідкладний чи критичний стан.

Методи, методики та технології, що використовуються в процесі реалізації Програми: загально-клінічні, лабораторні та інструментальні методи діагностики, ведення медичної документації; встановлення діагнозу відповідно до 10 Міжнародної статистичної класифікації хвороб і травм; ознайомлення з основними механізмами етіології та патогенезу невідкладних та критичних станів; основні методи реанімації, підтримки життєвих функцій та фармакотерапії при невідкладних станах.

Інструменти та обладнання, що використовуються в процесі реалізації Програми: предмети, пристрої, прилади та обладнання для надання екстреної медичної допомоги, під час транспортування хворих та постраждалих, для діагностики та інтенсивного лікування на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі, що необхідні для навчання в інтернатурі.

Під час проходження Програми за спеціальністю «Медицина невідкладних станів» лікарі-інтерни мають усі права і несуть відповідальність за свої дії відповідно до чинного законодавства.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Складник освіти	Післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Медицина невідкладних станів
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Диплом магістра за спеціальністю 222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія», І3 «Педіатрія»
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова (и)	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у Державних спеціалізованих установах, які надають екстрену медичну допомогу, самостійне працевлаштування. Також лікар-інтерн має право: Лікарі-інтерни мають право: користуватися лабораторіями, кабінетами, аудиторіями, читальними залами, бібліотеками та іншими навчальними приміщеннями бази стажування лікарів-інтернів та закладу вищої освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів, в якому вони навчаються в інтернатурі; брати участь у виробничих нарадах кафедр в частині обговорення питань удосконалення освітнього процесу та інших питань, пов'язаних з навчанням лікарів-інтернів; здійснювати діяльність з відповідної спеціальності з прогресивним рівнем складності під час проходження програми інтернатури; ініціювати зміну бази лікарів-інтернів згідно Положення про інтернатуру; брати участь у науково-практичних конференціях, та інших навчальних заходах, які за тематикою відповідають програмі навчання в інтернатурі
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про

	інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»: A: Має знання, описує. B: Виконує, керує, демонструє під наглядом. C: Виконує, керує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.
Обсяг програми	2 академічних роки, 3432 години, 114,4 кредити ECTS з яких передбачено: 6 місяців навчання на кафедрі та суміжних кафедрах (936 годин, 31,2 кредити ECTS) і 16 місяців стажування на базі стажування (2496 годин, 93,2 кредити ECTS).
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива, за умови запровадження програм академічної мобільності відповідно до вимог законодавства та Положення про інтернатуру
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до розділу V Положення про інтернатуру
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою іноземними здобувачами.

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 22 місяці (3432 годин) (114,4 кредитів ECTS).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 6,0 місяців (936 години, 31,2 кредити ECTS), перший рік навчання – 3,0 місяці (468 год, 15,6 кредитів ECTS); другий рік навчання – 3,0 місяці (468 год, 15,6 кредитів ECTS).

Практична частина: (бази стажування) 16 місяців (2496 годин, 83,2 кредитів ECTS).

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Роки навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
Перший	Б	К	К	К	Б	Б	Б	К	К	Б	Б	В
Другий	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Б – практична частина підготовки на базі стажування;

К – освітня частина підготовки - навчання на кафедрі;

В – відпустка

ІІІ. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК 01. Здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них. ІК 02. Спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній. ІК 03. Комунікативна компетентність: спроможність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, вміння спілкуватися з людьми з особливими потребами, дітьми та особами літнього віку. ІК 04. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій та їх використання у професійній діяльності. ІК 05. Вміння визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки. ІК 06. Демонстрування лідерських навичок, уміння приймати рішення та брати на себе відповідальність за управління ситуацією, вміння делегувати завдання іншим членам команди. ІК 07. Спроможність до менеджменту професійної діяльності.
Загальні компетентності	ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та здатність до вирішення соціально значущого завдання в галузі медицини – екстреної медичної допомоги на основі комплексного застосування компетентностей з медичних спеціальностей. ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК 04. Спроможність вільно спілкуватися та складати медичні документи державною мовою. ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою. ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).
Професійні компетентності	ФК 1. Здатність керуватися чинним законодавством України, законами про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність системи

екстреної медичної допомоги дорослому і дитячому населенню.

ФК 2. Здатність надавати екстрену медичну допомогу дорослому і дитячому населенню на догоспітальному (у складі бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги) та ранньому госпітальному (у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги) етапах.

ФК 3. Здатність оцінити місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів, забезпечити власну безпеку та взаємодіяти з іншими екстреними службами.

ФК 4. Здатність проводити прийом пацієнтів, які самостійно або за направленням лікаря звернулись до відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги, та тих, кого доставили бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги, встановлювати діагноз при патології серцево-судинної системи, органів дихання, ЛОР-органів, нервової системи, шлунковокишкового тракту, сечо-статевої системи в тому числі при невідкладних станах в офтальмології у дітей та дорослих, вирішувати питання про доцільність госпіталізації пацієнта та співпрацювати з лікарями інших спеціальностей.

ФК 5. Здатність застосовувати клінічні процедури інтенсивної терапії та попереднього лікування в невідкладних станах, пов'язаних із захворюваннями внутрішніх органів, неврологічними захворюваннями та гострими отруєннями, у тому числі при загрозливих станах, пов'язаних з дією навколишнього середовища на догоспітальному етапі та у відділенні невідкладної допомоги; здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів та усувати їх.

ФК 6. Здатність здійснювати відповідно до стану здоров'я пацієнта сучасні лікувально-діагностичні заходи (апаратний моніторинг пацієнта, в т.ч. вимірювання артеріального тиску, сатурації, ЦВТ; зняття та аналіз електрокардіограми; ультразвукове обстеження; ендоскопічне обстеження; розуміння рентгенівських знімків; швидка оцінка неврологічного стану пацієнта; збір анамнезу), у тому числі в палатах інтенсивної терапії відділення екстреної(невідкладної) медичної допомоги, до виписки або переведення його до відповідного профільного відділення закладу охорони здоров'я та інших закладів.

ФК 7. Здатність самостійно розв'язувати клінічні проблеми, які виникають зі стану раптової загрози життя у дітей та дорослих пацієнтів внаслідок хвороб, травм, впливу середовища, отруєння в тому числі: підтримка і стабілізація основних життєвих параметрів, швидка ідентифікація причини раптового стану загрози життя, тамування болю, спричиненого станом раптової загрози життю.

ФК 8. Здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: зупинку зовнішньої кровотечі різними методами; видалення рідин, предметів, блювотних мас, крові з верхніх дихальних шляхів, використовуючи відсмоктувач; внутрішньокістковий, периферичний та центральний внутрішньовенний доступи; декомпресію грудної клітки та пункцію плевральної порожнини; встановлення сечових катетерів, шлункових зондів; репозицію переломів та вправлення вивихів.

ФК 9. Здатність розпізнавати критичні порушення ритму в пацієнта та проводити серцево-легеневу реанімацію новонароджених, дітей та дорослих відповідно до наявності медичного забезпечення; застосовувати різні методи електротерапії серця (зовнішньої стимуляції, кардіоверсії, дефібриляції), а також медикаментозної кардіоверсії.

ФК 10. Здатність забезпечувати та утримувати прохідність верхніх дихальних шляхів методами: введення роторозширювача, назо- та орофарингіального повітропроводів, надгортанних повітропроводів, здійснювати інтубацію трахеї, хірургічно відновлювати прохідність дихальних шляхів, забезпечувати допоміжне дихання і контроль штучного дихання мануальними методами та за допомогою медичної апаратури.

ФК 11. Здатність проводити адекватну корекцію водно-електролітного, кислотно-основного стану методами інфузійної терапії, в т. ч. виконувати інфузійну ресусцитацію, лікування гострих порушень згортання крові.

ФК 12. Здатність застосовувати аналгезію та седацію, периферійне знеболення при лікуванні гострого болю.

ФК 13. Здатність надавати екстрену медичну допомогу пацієнтам акушерсько-гінекологічного профілю, забезпечувати раннє виявлення ускладнень вагітності і пологів, надавати допомогу при пологах, здійснювати діагностику вагітності.

	ФК 14. Здатність організовувати, керувати, проводити медичне сортування і надавати медичну допомогу в умовах масових випадків та катастроф, а також при виявленні особливо небезпечних інфекцій. ФК 15. Здатність забезпечувати проведення протиепідемічних заходів у разі виявлення інфекційних захворювань. ФК 16. Здатність комунікувати і працювати в команді. ФК 17. Здатність дотримуватися принципів медичної етики, деонтології та юридичних аспектів в межах медичної практики, забезпечувати збереження лікарської таємниці. ФК 18. Здатність планувати роботу та аналізувати її результати; вести медичну документацію. ФК 19. Здатність постійно удосконалю свій професійний рівень
Програмні результати (ПР)	ПР 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з медицини невідкладних станів у фаховій діяльності. ПР 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для самостійного проведення фахового наукового дослідження. ПР 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно причин розладу здоров'я. ПР 4. Продувати нові знання та ідеї в медицині невідкладних станів з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності. ПР 5. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні, лабораторні та наукові дані стосовно невідкладних станів різного характеру. ПР 6. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження об'єктів медицини невідкладних станів. ПР 7. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання, що висвітлюють особливості медицини невідкладних станів. ПР 8. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

	ПР 9. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з постраждалими.
	Примітка. Фахові компетенції лікаря з медицини невідкладних станів відповідають Наказу МОЗ України від 18.07.2019 р. № 1642 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»

IV. ЗМІСТ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Таблиця 1

Перелік компонентів освітньо-професійної програми (ОП)

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість годин / кредитів ЄКТС
ОП Медицина невідкладних станів		
ОК1	Організація системи екстреної медичної допомоги в Україні	20/0.67
ОК2	Менеджмент критичного пацієнта. Реанімаційні заходи у дорослих	70/2.34
ОК3	Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах	410/13.67
ОК4	Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дітей різних вікових груп	130/4.34
ОК5	Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмами	100/3.34
ОК6	Невідкладна допомога при гострих захворюваннях та травмах ока та ЛОР-органів	12/0.4
ОК7	Організація надання допомоги при надзвичайних ситуаціях	25/0.84

Таблиця 2

Перелік практичних компонентів (ПК) освітньо-професійної програми (ОП)

Код практичної компоненти	Практичний компонент освітньої програми
Медицина невідкладних станів	
ПК1	Обладнання підрозділів ЦЕМД. Медична документація
ПК2	Надання ЕМД людині в невідкладному стані. Протоколи надання ЕМД
ПК3	Командна організація праці. Методи організації командної роботи. Ролі учасників команди
ПК4	Структура виїзної бригади ЕМД. Ролі членів бригади. Структура команди ЕМД відділення ЕМД БПЛ
ПК5	Власна безпека та доступ до постраждалого. Забезпечення особистої безпеки фахівця під час виконання професійних обов'язків

ПК6	Різновиди захисного одягу для захисту від небезпек при виконанні професійних обов'язків на місці події чи у відділенні ЕМД
ПК7	Вступні дії у критичного пацієнта. Особиста безпека. Первинне враження про пацієнта
ПК8	Первинний огляд критичного пацієнта, збір анамнезу (SAMPLE).
ПК9	Оцінка пацієнта за схемою ABCDE
ПК10	Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів. Надгортанні пристрої.
ПК11	Інтубація трахеї. Хірургічні методи забезпечення прохідності
ПК12	Оцінка функції дихання. Показання та методика проведення ШВЛ. Оксигенотерапія
ПК13	Оцінка частоти пульсу, оцінка перфузії, оцінка АТ, моніторинг пацієнта/ЕКГ в 12 відведеннях
ПК14	Забезпечення судинного доступу, інфузійна терапія, застосування вазоактивних та інотропних засобів. Менеджмент пацієнта з шоком
ПК15	Ліки, які використовуються для лікування критичного пацієнта.
ПК16	Екстрена сонографія
ПК17	Оцінка рівня свідомості по шкалі AVPU, ШКГ.
ПК18	Обстеження при підозрі на гострий мозковий інсульт
ПК19	Алгоритм базових реанімаційних заходів. Робота з апаратами зовнішнього дихання (АЗД)
ПК20	Алгоритм розширених реанімаційних заходів: дефібриляційні та недефібриляційні ритми
ПК21	Командна взаємодія при проведенні СЛР (нетехнічні навички)
ПК22	Фармакологія антиаритмічних засобів
ПК23	Брадикардія. Медикаментозна ЕКС. Імплантовані кардіовертеридефібрилятори
ПК24	Тахікардія. Кардіоверсія. Тахікардія з широкими або з вузькими комплексами QRS. Медикаментозна та електрична кардіоверсія
ПК25	Раптова зупинка кровообігу при гіпоксії, порушеннях водно-електролітної рівноваги, гіпоглікемії, гіповолемії. Менеджмент пацієнта та особливості проведення СЛР
ПК26	Раптова зупинка кровообігу при анафілаксії та бронхіальній астмі. Менеджмент пацієнта та особливості проведення СЛР
ПК27	Раптова зупинка кровообігу при гіпо/гіпертермії, утопленні, отруєнні, ТЕЛА. Менеджмент пацієнта та особливості проведення СЛР
ПК28	Відновлення спонтанного кровообігу. Моніторування та лікування пацієнта після стабілізації стану.

ПК29	Капнографія/метрія
ПК30	Газометрія: загальні поняття; методи забору крові для газометрії; інтерпретація даних (на прикладі клінічних сценаріїв)
ПК31	Показання для припинення реанімації. Констатація біологічної смерті
ПК32	Юридичні аспекти та процедури, пов'язані з підтвердженням смерті
ПК33	Менеджмент гострого болю. Шкали оцінки болю. Локальна і регіональна анестезія.
ПК34	Седація та анальгезія у дорослих. Хронічний біль
ПК35	Пневмонія: діагностика та ЕМД на догоспітальному етапі.
ПК36	Пневмонія: діагностика та ЕМД на ранньому госпітальному етапі
ПК37	Гострий респіраторний дистрес синдром: діагностика, дифдіагностика та ЕМД.
ПК38	Гостра дихальна недостатність: діагностика та ЕМД
ПК39	Пневмоторакс: діагностика та ЕМД на догоспітальному етапі.
ПК40	Пневмоторакс: діагностика та ЕМД на ранньому госпітальному етапі.
ПК41	Пневмоторакс: інструментальна діагностика.
ПК42	Бронхіальна астма: діагностика та ЕМД на догоспітальному етапі. Показання до госпіталізації.
ПК43	Бронхіальна астма: діагностика та ЕМД на ранньому госпітальному етапі.
ПК44	Астматичний статус: діагностика та ЕМД.
ПК45	ХОЗЛ: діагностика та ЕМД на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.
ПК46	Туберкульоз. Абсцес і емпієма легень.
ПК47	Клінічна та інструментальна діагностика патології серцево-судинної системи
ПК48	ЕКГ діагностика ішемії, пошкодження та некрозу міокарда.
ПК49	ЕКГ діагностика блоkad провідної системи серця.
ПК50	ЕКГ діагностика порушень ритму серця.
ПК51	Біль в грудній клітці: причини, додаткові обстеження для диференціальної діагностики.
ПК52	Стабільна стенокардія: діагностика та лікування.
ПК53	Гострий коронарний синдром (ГКС): діагностика, дифдіагностика та ЕМД на догоспітальному етапі.
ПК54	Гострий коронарний синдром (ГКС): діагностика та ЕМД на ранньому госпітальному етапі. Реперфузійна терапія.
ПК55	Кардіогенний шок. Клініка, діагностика, лікування на етапах ЕМД
ПК56	Гостра серцева недостатність. Класифікація. Клініка,

	діагностика, лікування на етапах ЕМД
ПК57	Артеріальна гіпертензія: етіопатогенез, класифікація, клініка та лікування.
ПК58	ЕМД при гіпертензивних кризах
ПК59	Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА): клініка, діагностика та ЕМД.
ПК60	Синкопе.
ПК61	Кардіоміопатії з систолічною і діастолічною дисфункцією: діагностика та ЕМД.
ПК62	Міокардити: діагностика та ЕМД.
ПК63	Гіперторофічна та рестриктивна кардіоміопатія.
ПК64	Гострий перикардит. Констриктивний перикардит.
ПК65	Нетравматична тампонада серця.
ПК66	Бактеріальний ендокардит, перикардит та гостра ревматична гарячка.
ПК67	Аневризма аорти: ЕМД при гострому розшаруванні та розриві аневризми аорти.
ПК68	Хронічні та гострі порушення периферичного артеріального кровообігу: діагностика та ЕМД.
ПК69	Неврологічне обстеження пацієнта
ПК70	Топічна діагностика та методика дослідження нервової системи
ПК71	Визначення ментального статусу: делірій, деменція, кома
ПК72	Менінгеальний синдром
ПК73	Головний біль: алгоритми обстеження та лікування на етапах ЕМД
ПК74	Діагностика, ЕМД та маршрут пацієнта при ГПМК
ПК75	Реперфузійна терапія при ГПМК
ПК76	Набряк головного мозку: етіопатогенез, клініка, діагностика, ЕМД та маршрут пацієнта
ПК77	Епілептичний статус: клініка, діагностика та невідкладна допомога на етапах ЕМД.
ПК78	Судомний синдром: клініка, діагностика та невідкладна допомога на етапах ЕМД.
ПК79	Менінгіт та енцефаліт: клініка, діагностика та ЕМД на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах
ПК80	Мозковий та епідуральний абсцес: клініка, діагностика та ЕМД
ПК81	Діагностика та лікування гострих захворювань периферичної нервової системи
ПК82	Фізикальні та інструментальні методи дослідження у пацієнтів з абдомінальною патологією
ПК83	Нудота та блювання: патогенез, основні причини, диференційна діагностика
ПК84	Діарея: патогенез, основні причини, диференційна діагностика

ПК85	Закрепи: патогенез, основні причини, диференційна діагностика
ПК86	Кровотечі з шлунково-кишкового тракту: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК87	Кила: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК88	Гостра патологія шлунку та дванадцятипалої кишки: діагностика та лікування на етапах ЕМД.
ПК89	Гострі захворювання жовчного міхура та жовчних проток: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК90	Панкреатит: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК91	Гострий апендицит: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК92	Гострі, хронічні та блискавичні захворювання печінки та їх ускладнення: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК93	Кишкова непрохідність: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК94	Гостра патологія прямої кишки: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК95	Фізикальні, лабораторні та інструментальні методи обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок та сечостатевої системи
ПК06	Рабдоміоліз: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК97	Хронічна ниркова недостатність та захворювання нирок на термінальних стадіях: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК98	Інфекції сечовивідних шляхів (уретрит/цистит, пієлонефрит, уроепсис): клініка, діагностика, лікування та невідкладна допомога на етапах ЕМД
ПК99	Гостра затримка сечі: причини, клініка, діагностика та ЕМД (катетеризація та надлонна пункція сечового міхура)
ПК100	Захворювання сечо-статевої системи у чоловіків: анатомо-фізіологічні особливості, діагностика та лікування
ПК101	Сечокам'яна хвороба: етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика та лікування та етапах ЕМД
ПК102	Маткові кровотечі: діагностика та лікування та етапах ЕМД
ПК103	Гострі захворювання внутрішніх та зовнішніх геніталій: діагностика та лікування та етапах ЕМД
ПК104	Сторонні тіла/травми та наслідки насильства жіночих статевих органів
ПК105	Позаматкова вагітність: клініка, діагностика та лікування та етапах ЕМД
ПК106	Особливості застосування додаткових методів дослідження, медичних маніпуляцій та фармакотерапії під час вагітності та лактації
ПК107	Екстрена медична допомога під час пологів. Пологи поза стаціонаром
ПК108	Захворювання молочних залоз: класифікація, клініка,

	діагностика та лікувальна тактика та етапах ЕМД
ПК109	Діабетичні коми (гіперглікемічна, гепіросмолярна, кетоацидотична, гіпоглікемічна): клініка, діагностика, та невідкладна допомога та етапах ЕМД
ПК110	Захворювання щитоподібної залози: класифікація, клініка, діагностика та лікування. Тиреотоксикоз та тиреотоксичний криз та гіпертиреозидизм. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Лікування
ПК111	Гостра патологія наднирників (наднирникова недостатність, адреналовий криз) клініка, діагностика, та невідкладна допомога та етапах ЕМД
ПК112	Оцінка клініко-анамнестичних та лабораторних ознак алергічної реакції та анафілактичного шоку. Ситуаційні завдання
ПК113	Алгоритм надання екстреної допомоги пацієнту з анафілаксією. Ситуаційні завдання
ПК114	Медикаментозна терапія алергічних реакцій та анафілактичного шоку
ПК115	Невідкладна допомога при отруєннях спиртами та альдегідами.
ПК116	Невідкладна допомога при інгаляційних отруєннях.
ПК117	Невідкладна допомога при отруєннях наркотичними та психотропними препаратами.
ПК118	Невідкладна допомога при отруєннях засобами побутової хімії.
ПК119	Невідкладна допомога при укусах тварин та комах.
ПК120	Антидотна та дезінтоксикаційна терапія на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі.
ПК121	Діагностика та лікування пацієнтів з харчовими отруєннями.
ПК122	ЕМД пацієнтам з укусами тварин та комах.
ПК123	Визначення нормальної, аномальної та прихованої поведінки. Ситуаційні завдання
ПК124	Гострі психічні розлади у пацієнтів. Заходи безпеки та методи знерухомлення пацієнтів
ПК125	Нейтралізація потенційно агресивного пацієнта
ПК126	Основні напрямки фармакотерапії психічних розладів. Ситуаційні завдання
ПК127	Особливості первинного огляду та діагностики у пацієнтів похилого віку
ПК128	Фармакотерапія невідкладних станів у пацієнтів похилого віку
ПК129	Початкові кроки в оцінюванні стану щойнонароджених: обтирання та зігрівання, вибір правильного положення, фізичної стимуляції.
ПК130	Визначення життєвих показників щойнонародженої дитини за шкалою Апгар
ПК131	Перерізання пуповини

ПК132	Реанімації щойнонародженої дитини
ПК133	Методи штучної вентиляції та покращення рівня оксигенації під час ресусцитації щойнонароджених
ПК134	Предуктальна сатурація
ПК135	Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів щойнонародженого.
ПК136	Особливості натискання на грудну клітку щойнонароджених
ПК137	Особливості забезпечення судинного доступу
ПК138	Фармперпарати, що застосовуються під час ресусцитації у щойнонароджених
ПК139	Розпізнавання критичного стану у педіатричного пацієнта (перше враження, первинний огляд)
ПК140	Забезпечення та підтримання прохідності дихальних шляхів у немовлят та дітей, оксигенотерапія та вентиляція.
ПК141	Пульсоксиметрія, капнометрія у педіатричного пацієнта
ПК142	Гострі розлади верхніх та нижніх дихальних шляхів у дітей: причини, клініка, діагностика та ЕМД
ПК143	Особливості шоку у дітей: класифікація шоку, клінічні прояви, та ЕМД
ПК144	Судоми у немовлят та дітей: причини, діагностика та ЕМД
ПК145	Лихоманка та бактеріальні інфекції у немовлят та дітей: причини, діагностика та ЕМД
ПК146	Захворювання, що супроводжуються висипанням у дітей: основні причини, діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК147	Захворювання вуха, горла, носа та очей у немовлят та дітей: класифікація, клініка, діагностика та лікуванні на етапах ЕМД
ПК148	Критичні порушення ритму у дітей/ кардіоверсія у дітей різних вікових груп
ПК149	Синкопе у дітей. Надання екстреної медичної допомоги
ПК150	Захворювання нирок та сечовивідної системи у дітей: класифікація, клініка, діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК151	Метаболічні порушення та діабет у дітей
ПК152	Оцінка та контроль болю у немовлят та дітей
ПК153	Первинний огляд травмованої дитини
ПК154	Особливості забезпечення прохідності дихальних шляхів при травмі у дітей
ПК155	Імобілізація хребта травмованої дитини
ПК156	Розпізнавання та менеджмент дитини з напруженим пневмотораксом, відкритим пневмотораксом, масивним гемотораксом, тампонадою серця
ПК157	Кровотечі та інфузійна терапія у травмованої дитини
ПК158	Черепно-мозкова травма у дітей
ПК159	Травма окремих анатомічних ділянок у дітей
ПК160	Опікова травма у дітей

ПК161	Ознаки насильства над дітьми або недостатній догляд за ними. Медичні та юридичні обов'язки персоналу ЕМД
ПК162	Базові реанімаційні заходи у дітей різних вікових груп
ПК163	Алгоритм розширених реанімаційних заходів у дітей
ПК164	Основні компоненти первинного огляду, особливості його проведення. Прийняття рішення щодо транспортування пораненого
ПК165	Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів
ПК166	Особливості відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів при підозрі на травму шийного відділу хребта
ПК167	Діагностика функції дихання. Особливості травми грудної клітки та органів грудної клітки.
ПК168	Пневмо- та гемопневмоторакс: класифікація, діагностика та ЕМД
ПК169	Переломи ребр, флотуючи грудна клітка: клініка, діагностика та ЕМД
ПК170	Травма серця: забій міокарду, тампонада серця,
ПК171	Променева діагностика уражень грудної клітки на ранньому госпітальному етапі. УЗД діагностика
ПК172	Геморагічний шок. Основні принципи діагностики зовнішньої та внутрішньої кровотечі
ПК173	Алгоритм контролю зовнішньої кровотечі: прямий тиск на рану, накладання турнікетів, тампонування, стискальні пов'язки
ПК174	Алгоритм дії при підозрі на внутрішню кровотечу
ПК175	Контактні гемостатики, препарати з антифібринолітичною дією: механізм дії, принципи використання
ПК176	Принципи проведення інфузійної терапії при геморагічному шоці на етапах ЕМД
ПК177	Шкала ком ГЛАЗГО та AVPU
ПК178	Черепно-мозкова травма: клініка, діагностика та надання допомоги на етапах ЕМД
ПК179	Спінальна травма: клініка, діагностика та надання допомоги на етапах ЕМД
ПК180	Щелепно-лицева травма та травми ший: діагностика та ЕМД
ПК181	Особливості обстеження та надання допомоги постраждалим з закритою та відкритою травмою органів черевної порожнини
ПК182	Ургентна сонографія черевної порожнини. FAST протокол
ПК183	Імобілізація переломів довгих кісток та кісток тазу
ПК184	Краш-синдром та компартмент синдром.
ПК185	Травматична ампутація: ЕМД на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах
ПК186	Особливості діагностики та лікування травм у осіб похилого віку та у вагітних

ПК187	Діагностика та ЕМД при травмі нирок та сечовивідних шляхів
ПК188	ЕМД при опіках на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах
ПК189	Місцеве та загальне переохолодження: діагностика та лікування на етапах ЕМД
ПК190	Удар блискавкою та електротравма: патогенез, клініка, діагностика та ЕМД
ПК191	Компоненти вторинного огляду. Протокол проведення вторинного огляду
ПК192	Контроль болю, методи моніторингу стану та транспортування травмованого
ПК193	Невідкладна допомога при гострих захворюваннях ока
ПК194	Невідкладна допомога при гострих захворюваннях ЛОР-органів
ПК195	Медико-санітарні наслідки надзвичайних ситуацій різного походження час ліквідації медичних наслідків надзвичайних ситуацій
ПК196	Медичне сортування
ПК197	Порядок дій оперативно-диспетчерської служби Центру ЕМД при надзвичайних ситуаціях з масовим ураженням людей
ПК198	Медичне сортування: Організація вступного, первинного та вторинного медичного сортування
ПК199	Організація діяльності відділення екстреної (невідкладної) допомоги при масовому посуплені постраждалих. Медичне сортування.

Таблиця 3

**ПОСЛІДОВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ОBOB'ЯЗKОВИХ КОМПОНЕНТ
(OK) ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

Код компо- ненти	Назва обов'язкової компоненти (OK)	Кількість годин/ кредитів ЄKТС	Кількість годин				
			аудиторних				Само- стійна робота
			Лек- ції	Се- мі- нари	Прак- тичні	Ра- зом	
OK1	Організація системи екстреної медичної допомоги в Україні	20/0.67	4	4	12	20	-
OK2	Менеджмент критичного пацієнта. Реанімаційні заходи у дорослих	70/2.34	6	6	52	70	6
OK3	Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах	410/13.67	40	52	252	410	66
OK4	Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дітей різних вікових груп	130/4.34	10	8	80	130	32
OK5	Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмами	100/3.34	6	6	68	100	20
OK6	Невідкладна допомога при гострих захворюваннях та травмах ока та ЛОР-органів	12/0.4	4	4	4	12	-
OK7	Організація надання допомоги при надзвичайних ситуаціях	25/0.84	4	4	11	25	-
	Базисний контроль	2/0.07	-	2	-	2	-
	Атестація	6/0.2	-	6	-	6	-
	Загальний обсяг OK	775/25.84	74	88	483	775	130

Додаткові програми				
ДП1	Функціональна і лабораторна діагностика	45/1.5	45	—
ДП2	Медична маніпуляційна техніка (симуляційний тренінг)	30/1.0	30	—
ДП3	Військово-медична підготовка	12/0.4	12	—
ДП4	Військово-спеціальна підготовка	24/0.8	24	
ДП5	Трансплантологія	24/0.8	24	—
ДП6	Профілактика інфекцій та інфекційний контроль	20/0.67	20	—
ДП7	Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP	6/0.2	6	—
	Всього	161/5.37	161	—
	Разом	936/31.2		

Таблиця 4

Практична частина

№ за/п	Назва структурного підрозділу	Код ПК	Кількість годин / кредитів ECTS	Кількість годин практичної роботи	Самостійна робота	Кількість місяців
1	Робота у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги та інших відділеннях багатопрофільної лікарні	ОК 1-7	1872/6.24	1584	288	12,0 міс

2	Робота у бригаді екстреної (швидкої) медичної допомоги Центру ЕМД і МК	ОК 1-7	468/1.56	396	72	3,0 міс
3	Робота у Центральній оперативній диспетчерській Центру ЕМД і МК	ОК 1-7	78/2.6	66	12	2 тижні
4	Робота у відділі експертизи якості, епідеміології та інфекційного контролю Центру ЕМД і МК	ОК 1-7	39/1.3	33	6	1 тиждень
5	Робота в інформаційно-аналітичному відділі Центру ЕМД і МК	ОК 1-7	39/1.3	33	6	1 тиждень
	Всього:		2496/83.2	2112/70.4	384	16 міс

МЕТА ТА ЗМІСТ ОBOB'ЯЗKОВИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Таблиця 1

Курс 1	Організація системи екстреної медичної допомоги в Україні	
Мета	Вивчити структуру, логістику та основні принципи діяльності системи екстреної медичної допомоги в Україні	
I Знання		II Уміння
1.1 Принципи діяльності системи екстреної медичної допомоги 1.1.1 Розвиток системи екстреної медичної допомоги (ЕМД) в Україні. Рівні підготовки в системі ЕМД України. Зміст реформи екстреної медичної допомоги в Україні: системний підхід 1.1.2 Центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф. Структура, завдання і функції підрозділів. Обладнання підрозділів Центру. Персонал Центру, функціональні обов'язки. Медична документація 1.1.3 Структура, завдання і функції відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатoproфільної лікарні. Обладнання відділення. Персонал відділення. Менеджмент пацієнта (постраждалого). Медична документація 1.1.4 Функції та обов'язки лікаря з медицини невідкладних станів під час надання екстреної медичної допомоги людині в невідкладному стані на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Протоколи надання екстреної медичної допомоги 1.1.5 Юридичні аспекти надання екстреної медичної допомоги. Правові, деонтологічні, організаційні питання в роботі фахівця. Поняття злочину та його склад. Класифікація професійних правопорушень медичних працівників та кримінальна відповідальність за їх скоєння		1. Навчитися оформляти форми первинної облікової документації: форма № 110/о «Карта виїзду швидкої медичної допомоги»; форма № 114/0 Супровідний листок. Талон до супровідного листка»; історія хвороби
1.2 Міжособистісна комунікація та командна взаємодія при наданні екстреної медичної допомоги 1.2.1 Поняття про міжособистісну комунікацію. Складові спілкування. Зворотній зв'язок як		

критерій успішної міжособистісної комунікації. Методи вербального і невербального спілкування 1.2.2 Формування навичок міжособистісного спілкування (активне слухання, ведення бесіди, типи питань, зворотний зв'язок) 1.2.3 Виникнення комунікативних бар'єрів у процесі спілкування фахівця з пацієнтами, родичами пацієнтів та колегами в різних ситуаціях. Методи їх подолання 1.2.4 Командна організація праці. Характерні ознаки команди. Типи команд. Методи організації командної роботи. Ролі учасників команди 1.2.5 Структура виїзної бригади ЕМД. Ролі членів бригади. Структура команди ЕМД відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатопрофільної лікарні. Шляхи формування оптимальної взаємодії у бригаді ЕМД. Ергономічні принципи в роботі команди ЕМД. Співпраця з працівниками лікувально-профілактичних закладів, аварійно-рятувальних служб 1.2.6 Професійний стрес його подолання. Ефективна робота в надмірно стресових ситуаціях. Основи психології, спілкування та взаємодії в бригаді ЕМД	
1.3 Правила поведінки на місці події та у відділенні ЕМД 1.3.1 Власна безпека та доступ до постраждалого. Забезпечення особистої безпеки фахівця під час виконання професійних обов'язків (оцінювання безпечності місця події, застосування засобів індивідуального захисту, правила безпечного надання екстреної медичної допомоги) 1.3.2 Різновиди захисного одягу, який необхідно використовувати працівнику ЕМД для захисту від небезпек при виконанні своїх професійних обов'язків на місці події чи у відділенні 1.3.3 Взаємодія з рятувальними/екстреними службами. Комунікація	2. Застосовування засобів індивідуального захисту різного рівня (у тому числі, при загрозі дій зброї масового знищення та дії хімічних, біологічних, радіологічних агентів) 3. Передача інформації при госпіталізації та переведенні пацієнта

Практичні навички/Компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1.Координація та комунікація на місця події та у відділенні ЕМД (симуляційні сценарії)	С
2.Навчитися оформляти форми первинної облікової документації: • форма № 110/о «Карта виїзду швидкої медичної допомоги»; • форма № 114/0 Супровідний листок. Талон до супровідного листка»; історія хвороби	С
3. Застосовування засобів індивідуального захисту різного рівня (у тому числі, при загрозі дій зброї масового знищення та дії хімічних, біологічних, радіологічних агентів)	С
4. Передача інформації при госпіталізації та переведенні пацієнта	С

Таблиця 2

Курс 2	Менеджмент критичного пацієнта. Реанімаційні заходи у дорослих	
Навчальна мета	Опанувати методику обстеження критичного пацієнта, навчитись виконувати розширені реанімаційні заходи у дорослих на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах, розпізнавати та надавати ЕМД при окремих невідкладних станах у дорослих, що можуть призвести до раптової зупинки кровообігу	
I Знання		II Уміння
2.1. Огляд критичного пацієнта за схемою ABCDE 2.1.1 Епідеміологія, структура смертності у світі та в Україні. Поняття про раптову зупинку кровообігу (РЗК). Ланцюг виживання 2.1.2 Вступні дії. Особиста безпека. Первинне враження про пацієнта 2.1.3 Первинний огляд критичного пацієнта, збір анамнезу (SAMPLE): оцінка прохідності дихальних шляхів (Airway), контроль дихання (Breathing), контроль кровообігу (Circulation), контроль функції ЦНС (Disability), вплив зовнішніх чинників (Exposure), що формує ABCDE з ціллю розпізнавання невідкладного		1. Збір інформації за алгоритмом SAMPLE. 2. Алгоритм первинного огляду пацієнта

стану та відповідного лікування пацієнта	
2.2 Забезпечення прохідності дихальних шляхів та штучна вентиляція легень. Оксигенотерапія 2.2.1 Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів. Надгортанні пристрої. Інтубація трахеї. Хірургічні методи забезпечення прохідності 2.2.2 Оцінка функції дихання. Показання та методика проведення штучної вентиляції легень 2.2.3 Напружений пневмоторакс (клініка, діагностика, лікування) 2.2.4 Оксигенотерапія	3. Забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом виведення / підняття нижньої щелепи 4. Використання дозуючого інгалятора, небулайзера малого об'єму 5. Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою рото-горлового повітроводу 6. Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою носогорлового повітроводу 7. Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою надгортанних пристроїв: ларингеальна маска, ларингеальна трубка, тощо 8. Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою інтубації трахеї 9. Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою конікопункції/томії 10. Оцінка дихання: частоти дихання у пацієнта в свідомості та без свідомості, оцінка роботи дихання; аускультація легень; порівняльна перкусія легень 11. Проведення штучної вентиляції легень за допомогою апаратів

	ШВЛ 12.Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка АМБУ 13.Декомпресія грудної клітки при напруженому пневмотораксі 14.Проведення та оцінка пульсоксиметрії 15.Оксигенотерапія 16.Використання пристроїв для високопоточної вентиляції та вентиляції легень під постійним позитивним тиском або двофазної вентиляції легень з позитивним тиском 17. Проведення та оцінка капнографії /метрії
2.3 Оцінка циркуляції 2.3.1 Оцінка частоти пульсу (центрального/периферичного, або ЧСС), оцінка перфузії (колір, вологість, температура шкіри, капілярне наповнення), оцінка АТ, моніторинг пацієнта/ЕКГ в 12 відведеннях (швидка інтерпретація) 2.3.2 Диференціація шоків 2.3.3 Забезпечення судинного доступу, забір крові на аналізи, інфузійна терапія (в тому числі контроль інфузії), прийняття рішення щодо вазоактивних та інотропних засобів 2.3.4 Менеджмент пацієнта з шоком (робота в симуляційних сценаріях) 2.3.5 Ліки та шляхи їх введення 2.3.5.1 Обладнання, яке слід використовувати з метою отримання довенного доступу. Переваги та недоліки катетеризації периферійних та центральних вен. Потенційні ускладнення, пов'язані із катетеризацією вен. Використання докісткового доступу 2.3.5.2 Ліки, які використовуються для лікування критичного пацієнта Фармакологія вазопресорів та інотропів та пацієнта.	18.Оцінка центрального та периферичного пульсу 19.Оцінка перфузії 20.Оцінка АТ 21.Аускультация серця 22.Забезпечення периферичного внутрішньовенного доступу 23.Забезпечення судинного доступу за допомогою докісткового доступу 24.Розрахунок та контроль інфузійної терапії 25.Виконання та інтерпретація ЕКГ в 12 відведеннях 26.Моніторинг пацієнта з модифікованих електродів

2.3.5.3 Ліки, які використовуються для лікування пацієнта у стані РЗК: застосування, механізм дії 2.3.6 Екстрена сонографія	
2.4 Оцінка неврологічного стану: Оцінка рівня свідомості по шкалі AVPU, ШКГ. Оцінка моторно-сенсорної функції (латералізація), проведення обстеження при підозрі на гострий мозковий інсульт (диференціація шкал: FAST MENDEXAM, NIHSS) тощо, оцінка зіниць, глюкометрія). 2.4.1 Оцінювання всього іншого/запобігання факторів впливу зовнішнього середовища.	27.Проведення оцінки по шкалі AVPU 28.Проведення оцінки рівня свідомості по ШКГ 29.Проведення обстеження при підозрі на гострий мозковий інсульт 30.Проведення глюкометрії, інтерпретація результат.
2.5 Серцево-легенева реанімація 2.5.1 Алгоритм базових реанімаційних заходів. Робота з АЗД 2.5.2 Алгоритм розширених реанімаційних заходів: дефібриляційні (фібриляція шлуночків та шлуночкова тахікардія без пульсу (VF/VT) та недефібриляційні ритми (асистолія та електрична активність без пульсу (PEA)) 2.5.2.1 Моніторування серцевого ритму під час СЛР. Види моніторування під час СЛР 2.5.3 Особливості алгоритму в умовах обмеженого ресурсу 2.5.4 Зворотні (потенційні) причини, або стани, які призводять до зупинки кровообігу. Поняття про чотири «Г» та чотири «Т»: підтвердження/діагностика та усунення/лікування під час СЛР 2.5.5 Командна взаємодія при проведенні СЛР (нетехнічні навички) 2.5.6 Особливості реанімації у вагітних Епідеміологія. Особливості фізіології вагітних, які визначають особливості реанімації: кардіо-васкулярні зміни, зміни прохідності дихальних шляхів та дихання. Особливості реанімації в залежності від терміну гестації	31.Натискання на грудну клітку 32.Використання АЗД 33.Штучна вентиляція легень за допомогою мішка Амбу 34.Безпечне використання мануального дефібрилятора
2.6. Критичні порушення ритму 2.6.1 Фармакологія антиаритмічних засобів 2.6.2 Брадикардія. Електрокардіостимуляція . Брадикардія: тривожні симптоми, ризик асистолії. Менеджмент пацієнта з брадикардією. Методи стимуляції: Медикаментозна	35.Проведення зовнішньої черезшкірної електрокардіостимуляції. 36.Проведення електричної кардіоверсії 37.Забір біологічних

кардіостимуляція. Черезшкірна електростимуляція: показання, методика проведення. Поняття про імплантовані кардіовертеридефібрилятори 2.6.3 Тахікардія. Кардіоверсія Тахікардія: тривожні симптоми. Тахікардія з широкими комплексами QRS (регулярна, нерегулярна). Тахікардія з вузькими комплексами QRS (регулярна, нерегулярна). Методи кардіоверсії: вагусні проби. Медикаментозна кардіоверсія: препарати, показання/протипоказання. Методика проведення електричної кардіоверсії	рідин на аналізи 38. Термометрія (в тому числі з використанням термометрів з розширеною шкалою)
2.7 Зупинка кровообігу: лікування в особливих випадках Ключові моменти в патогенезі РЗК при гіпоксії, порушеннях водно-електролітної рівноваги, гіпоглікемії, гіповолемії, анафілаксії, бронхіальній астмі, гіпо/гіпертермії, утопленні, отруєнні, ТЕЛА, тощо. Менеджмент критичного пацієнта та особливості проведення СЛР	39. Інтерпретація газів крові 40. Декомпресія грудної клітки з прямого і бокового доступу під час СЛР
2.8 Післяреанімаційне лікування Відновлення спонтанного кровообігу (ROSC) Післяреанімаційне лікування, як останній елемент ланцюга виживання. Моніторування, та лікування пацієнта після стабілізації стану. Оптимізація діяльності життєво важливих органів, та обмеження їх вторинного ушкодження (нейропротекція) 2.8.1 Капнографія/метрія 2.8.2 Газометрія: загальні поняття; методи забору крові для газометрії; інтерпретація даних (на прикладі клінічних сценаріїв)	41. Використання інфузомата 42. Проведення катетеризації сечового міхура 43. Постановка назо/оро-гастрального зонда 44. Інтерпретація показників капнографа/метра
2.9 Етичні аспекти реанімації 2.9.1 Коли не розпочинати реанімаційні заходи? 2.9.2 Показання для припинення реанімації 2.9.3 Підтримка рідних пацієнта, присутніх при реанімації. Спілкування з особами, що переживають втрату близького. Релігійні, та етичні аспекти, пов'язані зі смертю пацієнта. Юридичні аспекти та процедури, пов'язані з підтвердженням смерті 2.9.4 Констатація біологічної смерті	

Перелік практичних навичок/ компетентностей		
Перелік практичних навичок/ компетентностей		Рівень оволодіння
1	Вміння провести первинний огляд пацієнта: ABCDE	C
2	Відпрацювання клінічних сценаріїв при підозрі на гострий мозковий інсульт	C
3	Відпрацювання клінічних сценаріїв при порушенні свідомості: гіпоглікемія, шок, тощо	B
4	Відпрацювання алгоритму базових реанімаційних заходів (в тому числі з використанням АЗД)	B
5	Розпізнавання та диференціація шоків (гіповолемічний, дистрибутивний, обструктивний, в тому числі кардіогенний).	B
6	Відпрацювання алгоритму розширених реанімаційних заходів у команді при недефібриляційних ритмах (асистолії та РЕА)	C
7	Відпрацювання алгоритму розширених реанімаційних заходів у команді при дефібриляційних ритмах (фібриляція шлуночків та шлуночкова тахікардія без пульсу)	C
8	Відпрацювання алгоритму РЗК у вагітних	B
9	Проведення реанімаційних заходів у дорослих та дітей (натискання на грудну клітку; комунікація при роботі у команді)	B
10	Відпрацювання клінічної ситуації щодо прийняття рішення про припинення реанімаційних заходів	B
11	Спілкування з особою (стандартизований пацієнт), яка щойно втратила свого близького	C

Таблиця 3

Курс 3	Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах	
Навчальна мета	Навчитись розпізнавати та надавати екстрену медичну допомогу при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дорослих на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	
I Знання		II Уміння

3.1. Анальгезія, анестезія і седація Менеджмент гострого болю. Шкала болю. Локальна і регіональна анестезія. Седація та анальгезія у дорослих. Хронічний біль	1. Проводити оцінку за шкалою болю
3.2. Гострі захворювання дихальної системи та дихальна недостатність 3.2.1 Пневмонія. Класифікація. Позагоспітальна пневмонія. Клініка. Діагностика та дифдіагностика на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Аспіраційна пневмонія. Екстрена допомога при ускладнених пневмоніях. Показання до госпіталізації 3.2.2 Гострий респіраторний дистрес синдром. Визначення. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, дифдіагностика. Екстрена допомога 3.2.3 Кровохаркання 3.2.4 Бронхіальна астма. Етіопатогенез. Клінічні стадії (приступ бронхіальної астми, астматичний статус). Клінічні ознаки різних стадій. Екстрена допомога в залежності від клінічної стадії. Показання до госпіталізації 3.2.5 ХОЗЛ. Класифікація. Діагностика та екстрена допомога на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Показання до госпіталізації 3.2.6 Туберкульоз. Абсцес і емпієма легень 3.2.7 Менеджмент пацієнта з гострими захворюваннями дихальної системи та дихальною недостатністю у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	2. Використання пристроїв для моніторингу стану пацієнтів зі скаргами на порушення дихання 3. Демонстрація та користування дозуючим інгалятором, небулайзером 4. Ознайомлення і робота з пристроями для вентиляції легень під постійним позитивним тиском або двофазної вентиляції легень з позитивним тиском
3.3. Гострі серцево-судинні захворювання 3.3.1 Особливості проведення огляду пацієнтів із серцево-судинними розладами 3.3.1.1 ЕКГ у 12 відведеннях: методика проведення. Інтерпретація ЕКГ. ЕКГ ознаки невідкладних станів 3.3.2 Біль в грудній клітці. Епідеміологія. Патолофізіологія. Клінічні особливості. Фактори ризику. Диф діагностика 3.3.3 ІХС: Етіологія. Патолофізіологія. Класифікація. Діагностика. Дифдіагностика 3.3.3.1 Стабільна стенокардія. Етіопатогенез. Класифікація. Особливості діагностики	5. Інтерпретація ЕКГ у пацієнтів із ГКС

пацієнтів з стенокардією. Показання до госпіталізації

3.3.3.2 ГКС: Класифікація. Діагностика, дифдіагностика ГКС, клініка (в тому числі атипів форми). Тактика на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Реперфузійна терапія: методи, показання/протипоказання. Визначення маршруту пацієнта з ГКС. Ризики

3.3.4 Кардіогенний шок. Клініка, діагностика, лікування на етапі ЕМД

3.3.5 Гостра серцева недостатність. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування на етапі ЕМД

3.3.6 Артеріальна гіпертензія: Патофізіологія. Класифікація. Гіпертензивні кризи. Класифікація. Діагностика/ дифдіагностика. Клінічні ознаки та екстрена медична допомога. Визначення маршруту пацієнта з ускладненим гіпертензивним кризом

3.3.6.1 Легенева гіпертензія

3.3.7 Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА) та ризики, пов'язані з її розвитком. Алгоритм екстреної діагностики та екстреної медичної допомоги пацієнту з ТЕЛА. Визначення маршруту пацієнта з ТЕЛА

3.3.8 Синкопе

3.3.9 Кардіоміопатії

3.3.9.1 Кардіоміопатії з систолічною і діастолічною дисфункцією. Дилатаційна кардіоміопатія. Міокардити

3.3.9.2 Кардіоміопатії з діастолічною дисфункцією. Гіперторофічна кардіоміопатія. Рестриктивна кардіоміопатія

3.3.10 Захворювання перикарду. Гострий перикардит. Нетравматична тампонада серця. Констриктивний перикардит

3.3.11 Інфекційні захворювання серця: бактеріальний ендокардит, перикардит та гостра ревматична гарячка

3.3.12 Патофізіологія, особливості діагностики аневризми аорти. Гостре розшарування аневризми аорти та розриву аневризми аорти черевної порожнини. Визначення маршруту пацієнта

3.3.13 Артеріальні оклюзії

3.3.14 Менеджмент пацієнта з гострими серцево-судинними захворюваннями у відділенні екстреної медичної допомоги	
3.4. Гострі неврологічні захворювання 3.4.1 Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи. Центральна та периферична нервова системи та їх функція 3.4.2 Неврологічне обстеження пацієнта 3.4.3 Головний біль. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Окремі особливі причини головного болю 3.4.4 Хвороби нервової системи, пов'язані з патологією мозкових судин 3.4.4.1 Гострий мозковий інсульт/ТІА. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Диференціація. Клінічна картина 3.4.4.2 Екстрена діагностика на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах 3.4.4.3 Визначення маршруту пацієнта з підозрою на гострий мозковий інсульт/ТІА 3.4.4.4 Реперфузійна терапія: диференціація методів, показання/протипоказання 3.4.4.5 Стани, що імітують інсульт 3.4.5 Аневризми судин головного мозку. Етіологія. Патогенез. Клініка дорозривного періоду. Клінічна картина розриву аневризми. Діагностика 3.4.5.1 Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Визначення маршруту пацієнта 3.4.6 Набряк мозку різної етіології. Патогенез. Клінічна картина. Ознаки вклинення мозку. Особливості екстреної медичної допомоги. Маршрут пацієнта з набряком мозку 3.4.7 Епілепсія та судомні стани. Етіологія та патогенез. Класифікація. Епілептичні напади 3.4.7.1 Епілептичний статус. Судомний синдром. Клінічна картина. Невідкладна допомога на етапі ЕМД. Диференціація медикаментозних середників для лікування судомного синдрому 3.4.8 Інфекційні захворювання центральної нервової системи. Класифікація. Клінічна картина. Екстрена діагностика. Невідкладна допомога на етапі ЕМД. Маршрут пацієнта	6. Оцінка неврологічного огляду пацієнта (в тому числі при підозрі на гострий мозковий інсульт: FAST, MEND exam, NIHSS)

3.4.8.1 Менінгіт. Клініка. Діагностика. Екстрена медична допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах 3.4.8.2 Енцефаліт. Клініка. Діагностика. Лікування 3.4.8.3 Мозковий абсцес. Клініка. Діагностика. Лікування 3.4.8.4 Спінальні інфекції. Епідуральний абсцес. Клініка. Діагностика. Лікування 3.4.9 Хвороби периферичної нервової системи з вираженим больовим синдромом. Радикуліт. Ішіас. Люмбаго. Гострі периферичні невропатії Клініка. Діагностика. Невідкладна допомога 3.4.9.1 Захворювання нервово-м'язового з'єднання: Ботулізм, кліщовий параліч, запальна міопатія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.4.10 Зміни ментального статусу. Коми 3.4.10.1 Делірій 3.4.10.2 Деменція 3.4.10.3 Кома. Причини. Діагностика. Лікування 3.4.11 Вертіго (запаморочення). Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностичні тести. Лікування 3.4.12 Атаксія і порушення ходи. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика 3.4.13 Менеджмент пацієнта з гострими неврологічними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	
3.5. Гостра патологія органів черевної порожнини 3.5.1 Анатомія та фізіологія органів черевної порожнини. Природа виникнення захворювань органів шлунково-кишкового тракту 3.5.2 Гострий біль в животі. Техніка проведення комплексного огляду пацієнта з болем у животі 3.5.3 Нудота та блювання 3.5.4 Діарея. Захворювання, що супроводжуються діареєю. Епідеміологія. Клініка. Діагностика. Лікування 3.5.5 Закрепи. Епідеміологія. Клініка. Діагностика. Лікування 3.5.6 Кровотечі з шлунково-кишкового тракту: етіопатогенез, клініка, діагностика та дифдіагностика на догоспітальному та ранньому	7. Пальпація черевної порожнини, з метою оцінювання чутливості до болю; симптому Щоткіна-Блюмберга та аномальних утворень; пальпації верхнього квадранту черевної порожнини з метою визначення симптому Мерфі, Ортнера 8. Аускультация черевної порожнини з метою оцінювання кишкових шумів та їх

госпітальному етапах. Додаткові методи обстеження пацієнтів з підозрою на кровотечу з ШКТ. Розпізнавання пацієнта з шоком. Інфузійна терапія на етапі ЕМД. Маршрут пацієнта 3.5.6.1 Варикозне розширення вен шлунку та стравоходу. Патофізіологія, особливості огляду та невідкладної допомоги 3.5.7 Кила, патофізіологія цього захворювання, особливості огляду та невідкладна допомога. Різновиди кил черевної стінки (вправима, невправима, защемлена, післяопераційна). Патофізіологія розвитку гіповолемії при защемленій килі. Маршрут пацієнта з килою 3.5.8 Патофізіологія гастриту, виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Особливості огляду пацієнта, додаткові методи обстеження/інтерпретація даних. Тактика на етапі ЕМД. Показання до госпіталізації 3.5.9 Холецистит. Патофізіологія. Огляд пацієнта, тактика на етапі ЕМД 3.5.10 Панкреатит. Патофізіологія. Огляд пацієнта. Тактика на етапі ЕМД 3.5.11 Гострий апендицит. Патофізіологія. Огляд пацієнта та невідкладна допомога. Тактика 3.5.12 Захворювання печінки. Патофізіологія, клінічні особливості. Лабораторна оцінка. Додаткові методи діагностики. Гострі, хронічні та блискавичні захворювання печінки: гепатити, цироз, асцит, печінкова недостатність та інші. Тактика 3.5.13 Кишкова непрохідність. Клініка. Діагностика. Тактика 3.5.14 Обструкція прямої кишки стороннім тілом. Патофізіологія та клінічні ознаки. Огляд пацієнта Тактика на етапі ЕМД 3.5.14 Геморой. Патофізіологія, клінічні прояви. Огляд пацієнта та невідкладна допомога 3.5.15 Анальна тріщина 3.5.16 Менеджмент пацієнта з гострими хірургічними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	характеристика (ослаблені, відсутні або аномальні) 9. Перкусія черевної порожнини з метою оцінювання чутливості до болю, аномальних звуків тимпаніту чи притуплення 10. Інтерпретація результатів додаткових методів дослідження (ендоскопія, променева (невідкладне УЗД) і лабораторна діагностика) на ранньому госпітальному етапі 11. Постановка назо- та орогастрального зонду 12. Постановка езофагального балона (Блекмора) 13. Проведення абдомінального парацентезу
3.6. Гострі захворювання нирок та сечостатевої системи 3.6.1 Проведення первинного та вторинного	14. Катетеризація сечового міхура у

огляду пацієнтів з гострими захворюваннями нирок та сечостатевої системи. Фактори, які впливають на визначення пріоритету госпіталізації пацієнтів із захворюваннями нирок та сечостатевої системи. Особливості при зборі анамнезу

3.6.2 Гостре пошкодження нирок (преренальне, постренальне, ренальне (паренхіматозне)). Патофізіологія, клінічні особливості, діагностичні тести, лікування

3.6.3 Рабдоміоліз. Патофізіологія. Діагностика. Лікування **3.6.4** Хронічна ниркова недостатність та захворювання нирок на термінальних стадіях. Епідеміологія, патофізіологія, клініка

3.6.4.1 Гемодіаліз. Технічні аспекти.

Ускладнення під час гемодіалізу

3.6.4.2 Перитонеальний діаліз. Технічні аспекти.

Ускладнення під час перитонеального діалізу

3.6.5 Інфекції сечовивідних шляхів. Асимптоматична бактеріурія. Уретрит/цистит. Пієлонефрит. Сепсис внаслідок інфекцій сечовивідних шляхів. Патофізіологія.

Діагностика. Клінічні особливості. Лікування

3.6.5.1 Гематурія. Епідеміологія. Патофізіологія. Діагностика. Клінічні особливості. Лікування

3.6.5.2 Інтерпретація результатів додаткових методів дослідження на ранньому госпітальному етапі

3.6.6 Гостра затримка сечі. Епідеміологія. Патофізіологія. Діагностика. Клінічні особливості. Лікування. Надлонна пункція сечового міхура (в тому числі післякатетерезаційне лікування)

3.6.7 Захворювання сечо-статевої системи у чоловіків. Анатомія. Фізикальне обстеження.

3.6.7.1 Захворювання калитки. Набряк. Абсцес. Гангрена Фурньє. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.6.7.2 Захворювання статевого члена. Балонопостит. Фімоз. Парафімоз. Травми. Пріапізм. Карцинома

3.6.7.3 Захворювання яєчок та придатків.

Перекрут яєчок. Клінічні особливості.

Діагностика та лікування. Орхіт. Малігнізація яєчок

чоловіків та жінок

15. Надлонна пункція сечового міхура

3.6.7.4 Гострий простатит. Клінічні особливості. Діагностика та лікування 3.6.7.5 Захворювання уретри. Сторонні тіла уретри 3.6.8 Сечокам'яна хвороба. Патофізіологія. Діагностика. Клінічні особливості. Лікування 3.6.9 Ускладнення урологічних маніпуляцій. Ускладнення катетеризації сечового міхура, черезшкірної нефростомії, літотрипсії та ін.	
3.7. Гострі акушерські розлади та гінекологічні захворювання 3.7.1 Аномальна маткова кровотеча. Менструальний цикл. Клінічні особливості. Причини. Діагностика та лікування 3.7.2 Біль у животі і малому тазі у невагітної жінки. Епідеміологія. Загальний підхід. Анамнез. Фізикальне обстеження. Додаткові методи дослідження. Лікування 3.7.2.1 Кіста яйника. Неоплазія яйника. Синдром гіперстимуляції яєчників. Ендометріоз і аденоміоз. Перекрут яєчників 3.7.2.2 Запальні захворювання органів малого тазу. 3.7.2.3 Сторонні тіла/травми (в тому числі спричинені сексуальним насильством) 3.7.3 Невідкладні стани в першій половині вагітності 3.7.3.1 Діагностика вагітності 3.7.3.2 Позаматкова вагітність. Епідеміологія. Патофізіологія. Діагностика та лікування 3.7.3.3 Самовільний викидень. Діагностика. Тактика 3.7.3.4 Нудота, блювання вагітних. Епідеміологія. Клінічні особливості. Лікування 3.7.4 Коморбідні захворювання у вагітних: Діабет. Захворювання щитовидної залози. Серцево-судинні захворювання. Венозна тромбоемболія (в тому числі ТЕЛА). Бронхіальна астма. Асимптоматична бактеріурія, цистит, пієлонефрит. Головний біль та інсульт у вагітних. Захворювання ШКТ у вагітних. Судоми. ВІЛ у вагітних. Наркотична та алкогольна залежність у вагітних. Сексуальне насилля 3.7.5 Вплив радіологічних методів дослідження	16. Проведення прийомів Леопольда 17. Ведення різних періодів фізіологічних пологів на манекені 18. Ведення ускладнених пологів на манекені

на плід. Використання медикаментів під час вагітності та лактації 3.7.6 Невідкладні стани в другій половині вагітності та в післяпологовий період 3.7.6.1 Захворювання пов'язані з підвищеним артеріальним тиском. Гіпертензія. Прееклампсія та HELLP синдром. Епідеміологія. Патофізіологія. Діагностика та лікування 3.7.6.2 Вагінальні кровотечі в другій половині вагітності. Відшарування нормально розміщеної плаценти 3.7.6.3 Передлежання плаценти. Фактори ризику. Діагностика. Тактика 3.7.6.4 Передчасні пологи та передчасне народження дитини. Діагностика. Тактика 3.7.6.5 Післяпологовий ендометрит. Післяпологова кардіоміопатія 3.7.7 Екстрена медична допомога під час пологів 3.7.7.1 Поводження в умовах ЕМД. Епідеміологія. Фізіологія пологів. Клінічні обстеження. Періоди пологів. Ведення пологів в умовах ЕМД 3.7.7.1 Ускладнені пологи: випадіння пуповини, дисточія плечиків, тазове передлежання. 3.7.7.2 Післяпологова кровотеча. Випадіння та розрив матки. 3.7.7.3 Емболія навколоплідними водами 3.7.7.4 Тактика при пологах із високими факторами ризику (прийняття пологів при переносній вагітності, при макросомії плода, при багатоплідній вагітності, при внутрішньоутробній загибелі плода, при багатоводді та клінічно вузькому тазі) 3.7.8 Потенційні ускладнення при отриманні фізичної травми вагітною пацієнткою 3.7.9 Захворювання молочних залоз. Патофізіологія. Клінічні особливості. Фізикальний огляд	
3.8. Гостра ендокринна патологія 3.8.1 Цукровий діабет 3.8.1.1 Цукровий діабет 1 типу. Епідеміологія Патофізіологія. Поняття про низький та високий рівень глюкози у крові. Гіперглікемічні та гіпоглікемічні стани, диференціальна діагностика та невідкладна допомога 3.8.1.1.1 Інсулінова помпа. Ускладнення при	19.Визначення рівня глюкози в крові за допомогою глюкометра 20.Проведення експрес діагностики глюкози та кетонових тіл у сечі

застосуванні. Моніторинг глікемії. Гіпер/гіпоглікемія у пацієнтів з помпою. Діабетичний кетоацидоз у пацієнтів з помпою 3.8.1.2 Особливості невідкладної допомоги при недіагностованому діабеті у пацієнтів літнього та похилого віку 3.8.1.3 Цукровий діабет 2 типу. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Ускладнення. Лікування. Цукрознижуючі медикаментозні середники. Запобігання та менеджмент хронічних ускладнень ЦД 3.8.1.4 Гіпоглікемія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.8.1.5 Ознаки та симптоми діабетичного кетоацидозу (ДКА), а також зв'язок цього захворювання з гіперглікемією. Кетоацидотичний синдром (алкогольний кетоацидоз, кетоз внаслідок голодування, нутритивний кетоз та ін). Патофізіологія. Дифдіагностика. Лікування 3.8.1.6 Гіперосмолярні гіперглікемічні стани. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Лікування 3.8.2 Тиреотоксикоз та тиреотоксичний криз та гіпертиреозидизм. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Лікування 3.8.3 Гіпотиреоз. Мікседематозний криз (кома). Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Лікування 3.8.4 Наднирникова недостатність. Фізіологія. Первинна та вторинна наднирникова недостатність. Адреналовий криз. Клінічні особливості. Додаткові методи діагностики. Лікування 3.8.5 Менеджмент пацієнта з гострою ендокринною патологією у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	
3.9. Гострі розлади імунної системи (алергічні реакції та анафілаксія) 3.9.1 Визначення понять «алергічна реакція», «анафілаксія». Етіологія, патогенез. Ознаки та симптоми алергічної реакції, анафілаксії. Критерії анафілаксії 3.9.2 Алгоритм надання екстреної допомоги пацієнту з анафілаксією. Фактори, які впливають	21. Надання екстреної медичної допомоги при гострих алергічних реакціях та анафілаксії на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах

на визначення пріоритету госпіталізації пацієнтів з анафілаксією 3.9.3 Застосування епінефрину: шляхи введення та особливості дозування у осіб різного віку. Медикаментозні середники, які використовуються при лікуванні анафілаксії. Інфузійна терапія при анафілактичному шоці 3.9.4 Значення підвищення рівня медичної освіченості та обізнаності пацієнтів щодо виникнення та лікування анафілактичних та алергічних реакцій 3.9.5 Менеджмент пацієнта з гострими розладами імунної системи (алергією та анафілаксією) у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	
3.10. Інфекційні захворювання та інфекційний контроль 3.10.1 Сепсис. Епідеміологія. Шкала (qSOFA). Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.10.2 Інфекції м'яких тканин. Анатомія. Целюліт та бешиха. Епідеміологія. Мікробіологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.10.2.1 Абсцеси шкіри, фурункули та карбункули. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.10.2.2 Некротизуючі інфекції м'яких тканин. Мікробіологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.10.2.3 Інші інфекції м'яких тканин. Фолікуліт. Інфіковані епідермоїдні та папілярні кісти. Споротрихоз 3.10.3 Інфекції, що передаються статевим шляхом. Загальні принципи діагностики та скринінгу. Загальні принципи лікування 3.10.3.1 Інфекції, що передаються статевим шляхом, які проявляються уретритом, цервіцитом, або/і виділеннями. Хламідійна інфекція. Гонококова інфекція. Негонококовий уретрит. Трихомонадна інфекція. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування 3.10.3.2 Інфекції, що передаються статевим шляхом, які проявляються наявністю генітальних виразок. Сифіліс. Простий герпес. М'який шанкр. Венерична	22. Використання засобів індивідуального захисту для роботи у вогнищі з особливо небезпечними інфекціями, в тому числі COVID-19 23. Використання спеціальних укладок 24. Заповнення необхідної документації при виявленні хворих на інфекційні захворювання 25. Методи та види дезінфекції. 26. Дезінфекція використаного інструментарію Заходи ізоляції інфекційного хворого; дезінфекція автомобіля/відділення ЕМД при перевезенні/огляді інфекційного хворого. Поточна і заключна дезінфекція при різних інфекційних

лімфогранульома. Пахова гранульома та інші. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.3.3 Вірусні інфекції, що передаються статевим шляхом ВІЛ. Гепатит В. Контагіозний молюск. Вірус Зіка

3.10.4 Інші вірусні інфекції

3.10.4.1 Грип. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.2 Простий герпес. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.3 Вітряна віспа та оперізуючий герпес. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.4 Інфекція Епштейна-Барр. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.5 Цитомегаловірусна інфекція. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.6 Кір. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.7 Арбовірусна інфекція. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.4.8 Колорадська кліщова гарячка. Вірус Ебола та інші геморагічні лихоманки. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.5 Ендокардити. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.6 Правець. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування. Профілактика правця (вакцинація/імунізація)

3.10.7 Сказ. Епідеміологія. Патофізіологія. Передконтактна профілактика. Постконтактна профілактика. Діагностика. Лікування (Догляд за раною, постконтактне профілактичне лікування). Рекомендації ВООЗ. Клінічні особливості

3.10.8 Малярія. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.9 Харчові отруєння та захворювання, що передаються через воду. Епідеміологія.

захворюваннях

Патофізіологія. Клінічні особливості.

Діагностика. Лікування

3.10.10 Зоонозні інфекції

3.10.10.1 Кліщові інфекції. Видалення кліщів, профілактичне лікування та профілактика укусів кліщів. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.10.1.1 Плямиста гарячка Скелястих Гір. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.10.1.2 Хвороба Лайма. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування.

3.10.10.1.3 Ерліхіоз і анаплазмоз. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.10.1.4 Кліщова рецидивуюча лихоманка. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.10.5 Туляремія. Клінічні особливості.

Діагностика. Лікування

3.10.11 Зоонозні менінгіти та енцефаліти. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.12 Зоонозні інфекції верхніх та нижніх дихальних шляхів. Епідеміологія. Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.13 Зоонозні дерматологічні інфекції. Епідеміологія.

Патофізіологія. Клінічні особливості. Діагностика. Лікування

3.10.14 Захворювання, що передаються

домашніми тваринами. Гельмінти, найпростіші

3.10.15 Глобальні подорожі. Первинна оцінка мандрівників після подорожі

3.10.15.1 Захворювання, що часто асоціюються з гарячкою

3.10.15.2 Захворювання, що часто асоціюються з гарячкою та геморагіями

3.10.15.3 Захворювання, що часто асоціюються з хронічною гарячкою

3.10.15.4 Захворювання, що часто асоціюються зі скаргами на порушення функції ШКТ та сечовидільної системи

3.10.15.5 Гельмінти

3.10.15.6 Захворювання, що часто асоціюються з проявами на шкірі або очах

3.10.15.7 Захворювання, що часто асоціюються з

легеневими скаргами 3.10.16 Патофізіологія менінгіту, особливості огляду та лікування пацієнтів. Загальні поняття. Маршрут пацієнта 3.10.17 Патофізіологія туберкульозу, особливості огляду та лікування пацієнтів із цим захворюванням. Загальні поняття. Маршрут пацієнта 3.10.18 Патофізіологія вірусної інфекції, особливості огляду та лікування пацієнтів. Маршрут пацієнта 3.10.19 Патофізіологія бронхіту, ларингіту та епіглотиту, особливості огляду та лікування пацієнтів. Маршрут пацієнта 3.10.20 Особливості діагностики інфекційних хвороб у пацієнтів різних вікових груп 3.10.21 Інфекційні хвороби сучасності. Епідемія COVID-19. Маршрут пацієнта 3.10.22 Інфекційний контроль, стандартні запобіжні заходи, професійна експозиція. 3.10.22.1 Визначення поняття «інфекційне захворювання» та «інфекційний контроль». Поняття про санітарно-епідеміологічний режим 3.10.22.2 Шляхи розповсюдження інфекційних захворювань. Обов'язок та повноваження фахівця щодо захисту населення від розповсюдження інфекційних захворювань. Збір епідеміологічного анамнезу 3.10.22.3 Засоби індивідуального захисту та особистої безпеки при виконанні професійних обов'язків фахівця. Поняття про постконтактну профілактику (немедикаментозну і медикаментозну) 3.10.22.4 Загальні принципи огляду та невідкладної допомоги пацієнтам з інфекційними захворюваннями на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Менеджмент пацієнта з гострими інфекційними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	
3.11. Гостра інтоксикація та отруєння 3.11.1 Найбільш поширені синдроми інтоксикації. Типові ознаки та симптоми отруєння. Діагностика і невідкладна допомога пацієнтам з підозрою на отруєння та передозування на етапі ЕМД	28. Проведення деконтамінації, безпечного лікування та транспортування пацієнтів, що зазнали

3.11.2 Важливість постійного забезпечення прохідності дихальних шляхів у пацієнтів з підозрою на отруєння або передозування 3.11.3 Різновиди специфічних отруйних речовин та їхній вплив на організм людини: алкоголь, стимулятори, канабіоїди (марихуана), галюциногени, седативно-гіпнотичні препарати, наркотики (опіати та опіоїди), кардіологічні препарати, органофосфати, монооксид вуглецю, газоподібний хлор, ціанід, каустична сода, препарати, що використовуються для сексуальної стимуляції, отруйні спирти, вуглеводні, психотропні речовини, знеболювальні лікарські засоби, що продаються без рецепту, теофілін, метали та металоїди, офіційні та сленгові назви 3.11.3.1 Антидотні середники 3.11.3.2 Особливості ведення пацієнтів на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі. Маршрут пацієнта з отруєнням або передозуванням 3.11.4 Особливості діагностування та лікування пацієнтів з підозрою на харчове отруєння, отруєння рослинами, грибами 3.11.5 Невідкладна медична допомоги пацієнтам з укусами тварин та комах 3.11.6 Менеджмент пацієнта з гострими інтоксикаціями та отруєннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	контакту з отруйними або радіоактивними речовинами
3.12. Гострі психічні захворювання 3.12.1 Причини розвитку поведінкових розладів, зокрема зумовлених зовнішніми психогенними факторами 3.12.2 Визначення нормальної, аномальної та прихованої поведінки 3.12.3 Гострі психічні розлади у пацієнтів. Заходи безпеки. Особливості збору анамнезу. Ведення пацієнтів з гострими психічними захворюваннями на етапі ЕМД. Методи знерухомилення пацієнтів (фізичні та медикаментозні) 3.12.4 Особливості невідкладної допомоги пацієнтам у стані психозу 3.12.5 Ідентифікація потенційно суїцидальної поведінки пацієнта та особливості невідкладної	29. Знерухомилення пацієнтів з гострими психічними розладами

допомоги

3.12.6 Процедура безпечної нейтралізації потенційно агресивного пацієнта

3.12.7 Медичні препарати, що використовуються для лікування психічних розладів

3.12.8 Нормативно-правові документи, що визначають порядок надання невідкладної допомоги при гострих психічних розладах

3.12.9 Менеджмент пацієнта з гострим порушенням психіки у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги

3.13. Особливості невідкладних станів в осіб похилого віку

3.13.1 Фізіологічні зміни органів та систем організму у осіб похилого віку

3.13.2 Особливості первинного огляду та діагностики у пацієнтів похилого віку (надання екстреної медичної допомоги)

3.13.3 Поліпрагмазія (поліфармація) та порушення режиму прийому лікарських засобів, а також вплив цих феноменів на ефективне діагностування та лікування пацієнтів похилого віку

3.13.4 Патофізіологія депресії у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика на етапі ЕМД

3.13.5 Ознаки знущення та недогляду за особами похилого віку, особливості обстеження та маршрут таких пацієнтів

3.13.6 Особливості надання ЕМД пацієнтам похилого віку у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги

A: Має знання, описує.

B: Виконує, керує, демонструє під наглядом.

C: Виконує, керує, демонструє самостійно.

D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації

Перелік практичних навичок/ компетентностей		
№	Перелік практичних навичок/ компетентностей	Рівень оволодіння
1	Відпрацювання навичок оцінки стану пацієнта з болем або дискомфортом у грудній клітці та надання екстреної медичної допомоги на	B

	догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	
2	Інтерпретація додаткових методів дослідження у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	С
3	Менеджмент пацієнта із захворюваннями дихальної системи на догоспітальному етапі	С
4	Менеджмент пацієнта із захворюваннями серцево-судинної системи у відділенні екстреної медичної допомоги	С
5	Менеджмент пацієнта з гострими інфекційними захворюваннями на догоспітальному етапі та ранньому госпітальному етапах	В
6	ЕМД хворим з неврологічною патологією, гострими ураженнями центральної та периферичної нервової системи на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	В
7	Менеджмент пацієнта з гострими захворюваннями нирок та сечостатевої системи на догоспітальному етапі та ранньому госпітальному етапах	В
8	Менеджмент пацієнта при отруєнні чи інтоксикації на догоспітальному етапі	В
9	Збір анамнезу та огляд пацієнтів з гострими гінекологічними розладами (запальні захворювання органів малого тазу, захворювання, що передаються статевим шляхом, розриви кісти яєчника, позаматкова вагітність, вагінальні кровотечі)	В
10	Розуміння етичних та деонтологічних аспектів огляду пацієток, що стали жертвами сексуального насильства	С
11	Надання екстреної медичної допомоги при гострих алергічних реакціях та анафілаксії на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	С
12	Тактика фахівця при підозрі або виявленні пацієнта з особливо небезпечними інфекціями	В
13	Особиста безпека фахівця під час роботи з медичним інструментарієм, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму пацієнта	С
14	Особливості прийому пацієнтів, що зазнали контакту з отруйними або радіоактивними речовинами у відділення екстреної (невідкладної)	С

	медичної допомоги	
15	Міжособове спілкування з особами похилого віку, родичами, опікунами та доглядальниками	С
16	Етичні та деонтологічні правила огляду пацієнток, що стали жертвами сексуального насильства	С
17	Обстеження пацієнтів з порушеною свідомістю при ендокринних захворюваннях	В
18	Заповнення необхідної документації при виявленні хворих на інфекційні захворювання	С
19	Вміння використовувати чинні накази та інструкції на практиці	С

Таблиця 4

Курс 4	Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дітей різних вікових груп	
Навчальна мета	Навчитись розпізнавати та надавати екстрену медичну допомогу при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дітей різних вікових груп на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	
I Знання		II Уміння
4.1. Невідкладна медична допомога щойнонародженим 4.1.1 Анатомо-фізіологічні особливості новонароджених 4.1.2 Підготовка до реанімації щойнонародженого 4.1.3 Початкові кроки в оцінюванні стану щойнонароджених: обтирання та зігрівання, вибір правильного положення, фізичної стимуляції. Визначення життєвих показників щойнонародженої дитини: колір шкіри, пульс, рефлексора збудливості, м'язовий тонус та дихання – складові елементи шкали Апгар 4.1.4 Перерізання пуповини 4.1.5 Алгоритм проведення реанімації щойнонародженої дитини 4.1.5.1 Методи, що використовуються ефективною вентиляції та покращення рівня оксигенації під час проведення ресусцитації щойнонароджених: штучна вентиляція легень мішком Амбу, вентиляція з позитивним тиском в кінці видиху, оксигенотерапія		1. Оцінка стану новонародженого 2. Відновлення та підтримка прохідності дихальних шляхів у щойнонародженого 3. Проведення розправляючих вентиляцій легень за допомогою мішка Амбу 4. Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка Амбу 5. Забезпечення судинного доступу у щойнонароджених 6. Пульсоксиметрія щойнонародженого

4.1.5.2 Поняття про предуктальну сатурацію 4.1.5.3 Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (в тому числі ендотрахеальна інтубація) щойнонародженого. 4.1.5.4 Особливості проведення натискання на грудну клітку щойнонароджених 4.1.5.5 Особливості забезпечення судинного доступу (в тому числі докісткового доступу) 4.1.5.6 Лікарські засоби, що використовуються під час ресусцитації у щойнонароджених 4.1.5.7 Менеджмент щойнонароджених у випадку меконіально забрудненої амніотичної рідини. 4.1.6 Особливості зігрівання глибоко недоношених щойнонароджених 4.1.7 Етичні аспекти та прийняття рішення під час реанімації щойнонароджених	
4.2. Невідкладна медична допомога дітям 4.2.1 Анатомо-фізіологічні особливості дітей різного віку 4.2.1.1 Нормальні значення життєвих показників для дітей різного віку 4.2.2 Розпізнавання критичного стану у педіатричного пацієнта (перше враження, первинний огляд) 4.2.3 Забезпечення та підтримання прохідності дихальних шляхів у немовлят та дітей, оксигенотерапія та вентиляція. Пульсоксиметрія, капнометрія 4.2.4 Гострі розлади верхніх та нижніх дихальних шляхів у дітей (ларинготрахеїт/круп, дихальна недостатність у дітей з трахеостомою, бронхіоліт, анафілаксія, бронхіальна астма, пневмонія), причини їх виникнення, симптоми, лікування та надання екстреної медичної допомоги 4.2.5 Особливості патофізіології шоку у дітей. Класифікація шоку. Прояви та диференційна діагностика різних типів шоку у дітей. Поняття про гіповолемічний, дистрибутивний, обструктивний, кардіогенний шок у немовлят і дітей старшого віку. Блювання, діарея і дегідратація у немовлят та дітей. Розрахунок об'єму інфузійної терапії та дозування вазоактивних ліків 4.2.5.1 Гострий біль в животі, шлунково-кишкова кровотеча у немовлят та дітей. Надання екстреної	7. Забезпечення прохідності дихальних шляхів у дітей різних вікових груп (повітроводи та надгортанні пристрої) 8. Виконання інтубації трахеї у дітей різних вікових груп 9. Виконання ШВЛ у дітей за допомогою мішка типу Амбу 10. Введення шлункового зонду 11. Виконання компресії грудної клітки у дітей різних вікових груп 12. Встановлення внутрішньовенного та докісткового доступу

медичної допомоги.

4.2.6 Головний біль та порушення свідомості у дітей. Клінічні прояви та особливості надання екстреної медичної допомоги при менінгіті та енцефаліті

4.2.7 Судоми у немовлят та дітей. Екстрена медична допомога

4.2.8 Лихоманка та бактеріальні інфекції у немовлят та дітей. Загальні принципи, тактика

4.2.9 Захворювання, що супроводжуються висипанням у дітей

4.2.10 Захворювання вуха, горла, носа у немовлят та дітей. Захворювання очей. Епідеміологія, патофізіологія, клінічні аспекти, діагностика, лікування

4.2.11 Вроджені і набуті вади серцево-судинної системи. Критичні порушення ритму у дітей/кардіоверсія у дітей різних вікових груп

4.2.11.1 Синкопе у дітей. Надання екстреної медичної допомоги

4.2.12 Інфекції сечовивідного тракту. Гіпертензія у дітей. Гострий гломерулонефрит, нефротичний синдром. Патофізіологія. Клініка

4.2.13 Метаболічні порушення та діабет у дітей

4.2.14 Онкологічні та гематологічні захворювання у дітей в умовах відділення ЕМД

4.2.15 Оцінка та контроль болю у немовлят та дітей

4.2.16 Найбільш поширені причини травмування у дітей. Типовий механізм травм у немовлят та дітей. Загрозливі для життя стани спричинені травмами

4.2.17. Первинний огляд травмованої дитини

4.2.17.1 Особливості забезпечення прохідності при травмі

4.2.17.2 Імобілізація хребта травмованої дитини

4.2.17.3 Розпізнавання та менеджмент дитини з напруженим пневмотораксом, відкритим пневмотораксом, масивним гемотораксом, тампонадою

4.2.17.4 Кровотечі та інфузійна терапія

4.2.17.5 Черепно-мозкова травма, внутрішньочерепна гіпертензія та вклинення

4.2.17.6 Запобігання гіпотермії у травмованої дитини

4.2.17.7 Травма окремих анатомічних ділянок 4.2.17.8 Опікова травма у дітей 4.2.18 Ознаки насильства над дітьми або недостатній догляд за ними. Медичні та юридичні обов'язки медичного персоналу екстреної медичної допомоги в такій ситуації 4.2.19 Синдром раптової дитячої смерті. Патофізіологія, особливості, тактика 4.2.20 Базові реанімаційні заходи у дітей різних вікових груп 4.2.21 Надання екстреної медичної допомоги, при обструкції дихальних шляхів стороннім тілом у немовлят та дітей 4.2.22 Алгоритм розширених реанімаційних заходів у дітей 4.2.22.1 Дефібриляційні/недефібриляційні ритми 4.2.22.2 Розбір зворотніх причин зупинки кровообігу 4.2.22.3 Післяреанімаційна підтримка 4.2.23 Інтерпретація газів крові 4.2.24 Складнощі, що виникають під час надання екстреної медичної допомоги дітям. Ефективна комунікація з дитиною та членами її родини 4.2.25 Етичні аспекти при екстреній допомозі дітям Транспортування дітей з членами сім'ї та без них 4.2.26 Менеджмент дітей в критичному стані у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	
---	--

Перелік практичних навичок/ компетентностей		
№	Перелік практичних навичок/ компетентностей	Рівень оволодіння
1	Проведення огляду щойнонародженої дитини	С
2	Алгоритм реанімації щойнонародженої дитини	В
3	Первинний огляд дитини у критичному стані	В
4	Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації у дітей різних вікових груп	В

Таблиця 5

Курс 5	Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмами
Навчальна мета	Навчитись надавати екстрену медичну допомогу постраждалим з травмами на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах
I Знання	II Уміння
5.1. Допомога травмованим на догоспітальному етапі. Механізм травми. Огляд місця події. Первинний огляд травмованого 5.1.1 Епідеміологія, структура травми. Основні принципи надання допомоги травмованим. 5.1.2 Поняття про механізм травми, як науку. Класифікація травм. Поняття про основні механізми виникнення закритих травм. Механізм травми при ДТП, падінні. Відкрита травма Механізм травми при кульових пораненнях та при мінно-вибуховій травмі 5.1.3 Основні компоненти огляду місця події. Поняття про власну безпеку та безпеку пораненого. Отримання інформації від диспетчера до прибуття на місце події 5.1.4 Основні компоненти первинного огляду, особливості його проведення. Прийняття рішення щодо транспортування пораненого 5.2. Забезпечення та підтримка прохідності верхніх дихальних шляхів. Дихання, вентиляція та оксигенація у травмованих. Травма органів грудної клітки 5.2.1 Алгоритм обстеження верхніх дихальних шляхів 5.2.1.1 Патофізіологічні особливості обструкції верхніх дихальних шляхів при травмі 5.2.1.2 Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів 5.2.1.3 Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів 5.2.1.4 Особливості відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів при підозрі на травму шийного відділу хребта 5.2.2 Діагностика функції дихання. Патофізіологічні особливості травми грудної клітки та органів грудної клітки. 5.2.2.1 Поняття про пневмоторакс, класифікація,	1. Оцінка прохідності верхніх дихальних шляхів 2. Оцінка ефективності дихання 3. Оцінка стану циркуляторної системи 4. Оцінка стану свідомості за шкалою AVPU 5. Методика швидкої евакуації травмованого з транспортного засобу 6. Накладання шини Kendrick Extraction Device (KED) 7. Знімання мотоциклетного шолома 8. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом висування та підняття нижньої щелепи 9. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом введення носового та ротового повітроводів 10. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх

діагностика та диференційна діагностика.
 Патофізіологія напруженого пневмотораксу
5.2.2.2 Переломи ребр, флотуючи грудна клітка, клініка, діагностика, лікування
5.2.3 Показання та методика проведення штучної вентиляції легень
5.2.4 Тампонада серця, забій міокарду
5.2.5 Променева діагностика уражень грудної клітки на ранньому госпітальному етапі. УЗД діагностика
5.2.6 Менеджмент пацієнта з травмою грудної клітки у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги
5.3. Циркуляція та поняття про шок
5.3.1 Патофізіологія та класифікація шоку. Диференційна діагностика різних видів шоку
5.3.2 Класифікація геморагічного шоку. Основні принципи діагностики зовнішньої та внутрішньої кровотечі
5.3.2.1 Алгоритм контролю зовнішньої кровотечі: прямий тиск на рану, накладання турнікетів, тампонування, стискальні пов'язки
5.3.2.2 Алгоритм дії при підозрі на внутрішню кровотечу
5.3.2.3 Поняття про контактні гемостатики, препарати з антифібринолітичною дією: механізм дії, принципи використання
5.3.2.4 Принципи проведення інфузійної терапії при геморагічному шоці
5.3.3 Забезпечення судинного доступу (в тому числі докiстково)
5.3.4 Перелом кісток тазу: клініка, діагностика, тактика/імобілізація
5.3.5 Менеджмент пацієнта з гострою крововтратою та шоком у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги
5.3.5.1 Визначення групи крові і резус фактору
5.3.5.2 Протокол масивного переливання крові
5.3.5.3 Поняття про «damage controle surgery» та «damage controle resuscitation»
5.4. Черепно-мозкова травма. Травма хребта та спинного мозку
5.4.1 Анатомія черепа та мозку
5.4.1.1 Поняття про фізіологію центральної нервової системи

дихальних шляхів
 методом встановлення ларингеальної маски та ларингеальної трубки
 11. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом інтубації трахеї
 12. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом конікотомії, конікопункції
 13. Пункція плевральної порожнини. Торакоцентез
 14. Накладання оклюзійної пов'язки
 15. Використання мішка АМБУ при проведенні штучної вентиляції легень у травмованого пацієнта
 16. Зупинка зовнішньої кровотечі за допомогою джгута, механічних засобів
 17. Тампонування рани
 18. Накладання вузлового джгута
 19. Фіксація кісток тазу при переломах
 20. Забезпечення периферичного внутрішньовенного доступу
 21. Забезпечення судинного доступу за допомогою внутрішньокісткового доступу
 22. Застосування в/в замку з фізіологічним

5.4.1.2 Внутрішньочерепний тиск, його зміни при травмі 5.4.1.3 Патофізіологія черепно-мозкової травми 5.4.2 Особливості обстеження пораненого з підозрою на черепно-мозкову травму 5.4.2.1 Шкала ком ГЛАЗГО та AVPU 5.4.2.2 Черепно-мозкові нерви, обстеження 5.4.3 Поняття про первинне та вторинне пошкодження головного мозку 5.4.4 Основні типи черепно-мозкової травми: струс головного мозку, забій головного мозку, епідуральна, субдуральні, субарахноїдальні гематоми, аксональне дифузне пошкодження мозку – клініка, діагностика 5.4.5 Патофізіологія проникаючих травм голови 5.4.6 Алгоритм допомоги травмованим з черепно-мозковою травмою на догоспітальному етапі 5.4.7 Ознаки вклинення. Тактика при вклиненні головного мозку 5.4.8 Спінальна травма. Поняття про первинну та вторинну травму спинного мозку 5.4.8.1 Діагностика моторної та сенсорної функції 5.4.8.2 Особливості діагностики та лікування травмованих при підозрі на пошкодження спинного мозку 5.4.9 Імобілізація травмованого на транспортувальній дошці з фіксацією шийного відділу хребта 5.4.9.1 Використання вакуумного матрацу 5.5. Щелепно-лицева травма та травми шиї 5.5.1 Патофізіологія, клінічні особливості, діагностика, методи візуалізації, тактика 5.5.2 Травматичні ушкодження очей, повік, слъзовидільного каналу. Опіки очей 5.5.3 Переломи кісток носа 5.5.4 Перелом піраміди скроневої кістки 5.5.5 Травми глотки. Опіки глотки 5.5.6 Вивих нижньої щелепи, допомога 5.6. Особливості травми органів черевної порожнини 5.6.1 Особливості анатомії черевної порожнини 5.6.2 Особливості обстеження та надання допомоги постраждалим з закритою травмою	розчином
--	-----------------

органів черевної порожнини 5.6.3 Особливості обстеження та надання допомоги постраждалим з відкритою травмою органів черевної порожнини 5.6.4 Тактика при наявності ран передньої черевної стінки з евітерацією внутрішніх органів 5.7. Травма кістково-м'язової системи 5.7.1 Особливості анатомії кістково-м'язової системи 5.7.2 Особливості обстеження з використанням методів візуалізації: рентген- і КТ-діагностика травматичних пошкоджень різної локалізації 5.7.2.1 FAST протокол 5.7.3 Надання допомоги постраждалим з травмою кістково-м'язової системи 5.7.3.1 Особливості іммобілізації постраждалих з переломом довгих кісток 5.7.4 Краш-синдром та компартмент синдром. Травматична ампутація 5.7.5 Менеджмент травмованого пацієнта у відділенні екстреної медичної допомоги	
5.8. Особливі випадки: травма у вагітних та осіб похилого віку 5.8.1 Особливості анатомії та фізіології у осіб похилого віку 5.8.2 Проведення первинного та вторинного огляду у осіб похилого віку 5.8.2.1 Специфіка діагностики та лікування травм у осіб похилого віку 5.8.3 Особливості фізіологічних змін у вагітних 5.8.4 Особливості травм у вагітних 5.8.5 Особливості і іммобілізації та транспортування вагітних постраждалих 5.9. Травма органів сечо-статевої системи. Травма нирки та сечовивідних шляхів 5.9.1 Діагностика, методи візуалізації 5.9.2 Ускладнення 5.9.3 Тактика. Маршрут пацієнта	
5.10. Опікова травма. Травми викликані впливом факторів зовнішнього середовища 5.10.1 Патофізіологія опікової травми 5.10.1.2 Класифікація опіків 5.10.1.3 Менеджмент пацієнта з опіковою	23. Розрахунок площі опіку

травмою у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги. Особливості проведення інфузійної терапії при опіковій травмі. Есхаротомія 5.10.2 Класифікація розладів викликаних дією високих температур 5.10.2.1 Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з гіпертермією 5.10.3 Патофізіологічні зміни при гіпотермії 5.10.3.1 Класифікація обморожень 5.10.3.2 Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з гіпотермією та обмороженням 5.10.4 Удар блискавкою та електротравма, особливості надання екстреної медичної допомоги	
5.11. Менеджмент травмованого пацієнта. Вторинний та повторний огляд травмованих. Контроль болю. Маршрутизація 5.11.1 Компоненти вторинного огляду. Протокол проведення вторинного огляду 5.11.2 Контроль болю 5.11.3 Методи моніторингу стану травмованого 5.11.4 Транспортування травмованого 5.11.5 Особливості проведення повторного огляду 5.11.6 Огляд травмованого у відділенні екстреної (невідкладної) допомоги 5.11.7 Прийняття рішення щодо місця госпіталізації постраждалого 5.11.7.1 Переведення до відповідного відділення для надання відповідного об'єму допомоги 5.11.7.2 Протоколи передачі пацієнта	24. Попередження гіпотермії 25. Проведення вторинного огляду постраждалого

Перелік практичних навичок/ компетентностей		
№	Перелік практичних навичок/ компетентностей	Рівень оволодіння
1	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмою органів грудної клітки на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	В
2	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з шоком	В
3	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з черепно-мозковою травмою	В
4	Інтерпретація даних шкали ком ГЛАЗГО	С
5	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмою органів черевної порожнини	В
6	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмою кістково-м'язевої системи на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	С
7	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги травмованим похилого віку, вагітним та дітям	А
8	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги травмованим з опіками	А
9	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок удару блискавкою	А
10	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з відмороженням	А
11	Інтерпретація даних інструментальних методів моніторингу травмованого.	С
12	Менеджмент пацієнта з опіками	С
13	Початкове лікування ЧМТ	С
14	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмою спинного мозку та хребта	В

Таблиця 6

Курс 6	Невідкладна допомога при гострих захворюваннях та травмах ока та ЛОР-органів	
Навчальна мета	Навчитись надавати екстрену медичну допомогу при гострих захворюваннях та травмах ока та ЛОР-органів на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах	
I Знання		II Уміння
6.1. Невідкладна допомога при гострих захворюваннях ока 6.1.1 Обстеження та визначення функції зору 6.1.2 Інфекції і запальні захворювання ока 6.1.3 Захворювання повік, рогівки, слъзовидільного каналу 6.1.4 Гострий напад глаукоми		1. Накладання пов'язки з жорстким щитком при проникаючій травмі ока
6.2. Невідкладна допомога при гострих захворюваннях ЛОР-органів 6.2.1 Біль у вусі 6.2.2 Шум у вусі 6.2.3 Раптова втрата слуху 6.2.4 Отогематома 6.2.5 Гострий зовнішній отит 6.2.6 Сторонні тіла зовнішнього слухового проходу 6.2.7 Середній отит 6.2.8 Перфорація барабанної перетинки 6.2.9 Носова кровотеча, тампонада носа 6.2.10 Сторонні тіла носа		2. Проведення передньої та задньої тампонади носа при кровотечі

Перелік практичних навичок/ компетентностей		
№	Перелік практичних навичок/ компетентностей	Рівень оволодіння
1	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалому з травмою ока	С
2	Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалому з травмою ЛОР-органів	С

Таблиця 7

Курс 7	Організація надання допомоги при надзвичайних ситуаціях у тому числі з великою кількістю постраждалих	
Навчальна мета	Навчитись надавати екстрену медичну допомогу при надзвичайних ситуаціях у тому числі з великою кількістю постраждалих	
I Знання		II Уміння
7.1. Поняття про надзвичайні ситуації та їх медико-санітарні наслідки. Правові основи функціонування медицини катастроф в Україні 7.1.1 Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій за походженням та рівнями. Епідеміологія надзвичайних ситуацій в Україні 7.1.2 Медико-санітарні наслідки надзвичайних ситуацій різного походження час ліквідації медичних наслідків надзвичайних ситуацій 7.1.7 Медичне постачання 7.1.8 Психологічні аспекти медицини катастроф 7.1.3 Законодавство України про організацію і надання допомоги постраждалим у масових випадках 7.1.4 Планування медико-санітарного забезпечення населення адміністративної території на випадок надзвичайних ситуацій 7.1.5 Роль системи екстреної медичної допомоги у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Сили і засоби медицини катастроф (бригади постійної готовності першої черги, спеціалізовані бригади другої черги, мобільні польові бригади, мобільні загони, мобільні госпіталі, медичні заклади) 7.1.6 Правила особистої безпеки медичного персоналу під		
7.2. Роль оперативно-диспетчерської служби Центру екстреної медичної допомоги в організації ліквідації медичних наслідків надзвичайних ситуацій. Порядок дій бригад ЕМД при масовому ураженні людей. Медичне сортування		1. Проведення первинного медичного сортування 2. Проведення вторинного сортування 3. Заповнення

7.2.1 Порядок дій диспетчера з приймання викликів, старшого диспетчера/диспетчера напрямку, старшого чергового медичного працівника ОДС Центру у випадку надзвичайної ситуації з масовим ураженням людей

7.2.2 Порядок дій бригади ЕМД, яка першою прибула на місце події з масовим ураженням людей, розподіл функціональних обов'язків членів бригади

7.2.3 Поняття про численні і масові випадки

7.2.4 Взаємодія з рятувальними ДСНС, співробітниками Національної поліції України та іншими рятувальними службами

7.2.5 Організація зони медичного сортування, зони надання медичної допомоги і зони транспорту

7.2.6 Поняття про медичне сортування. Організація вступного, первинного та вторинного медичного сортування

7.2.6.1 Обсяги медичної допомоги в ході первинного медичного сортування

7.2.6.2 Обсяг медичної допомоги в «червоному» секторі

7.2.6.3 Особливості надання медичної допомоги у «жовтому» та «зеленому» секторах

7.2.7 Особливості організації і надання екстреної медичної допомоги у випадку небезпечного місця події без потреби деконтамінації

7.2.8 Особливості організації і надання екстреної медичної допомоги у випадку безпечного місця події

7.2.9 Особливості надання екстреної медичної допомоги у випадку небезпечного місця події з потребою деконтамінації.

7.2.10 Організація діяльності відділення екстреної (невідкладної) допомоги при масовому посупленні постраждалих. Медичне сортування

7.2.11 Вплив хімічних, біологічних та радіологічних агентів

7.2.12 Особливості діяльності бригад

сортувального талона при первинному і вторинному медичному сортуванні

4. Визначення черговості евакуації постраждалих на місці події
5. Медичне сортування у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги
6. Робота в засобах індивідуального захисту різного рівня

медицини катастроф на місці події та робота відділення при надходженні постраждалих з небезпечних вогнищ ураження	
---	--

Перелік практичних навичок/ компетентностей		
№	Перелік практичних навичок/ компетентностей	Рівень оволодіння
1	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення первинного медичного сортування	С
2	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення вторинного медичного сортування	С
3	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення первинного медичного сортування бригадою ЕМД без потреби деконтамінації	С
4	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення вторинного сортування в червоному секторі. Передевакуаційне сортування	В
5	Організація роботи бригади ЕМД, яка першою прибула на місце події, комунікація з працівниками оперативно-диспетчерської служби, працівниками ДСНС, співробітниками Національної поліції України із застосування стандартизованих комунікантів	В
6	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення первинного та вторинного медичного сортування бригадою ЕМД з потребою в деконтамінації на догоспітальному етапі	В
7	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення вступного та первинного медичного сортування бригадою ЕМД без потреби деконтамінації у відділенні ЕМД	В
8	Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення вступного та первинного медичного сортування бригадою ЕМД з потребою деконтамінації у відділенні ЕМД	В

VI. ПЕРЕЛІК МАНІПУЛЯЦІЙ, ЯКІ ПОВИНЕН ПРОВЕСТИ ЛІКАР-ІНТЕРН

№ з/п	Назва маніпуляції	Рівень оволодіння
1.	Оформлення форми первинної облікової документації: форма № 110/о «Карта виїзду швидкої медичної допомоги»; форма № 114/0 Супровідний листок. Талон до супровідного листка»; історія хвороби	С
2.	Застосовування засобів індивідуального захисту різного рівня (у тому числі, при загрозі дій зброї масового знищення та дії хімічних, біологічних, радіологічних агентів)	В
3.	Передача інформації при госпіталізації та переведенні пацієнта	В
4.	Збір інформації за алгоритмом SAMPLE.	С
5.	Алгоритм первинного огляду пацієнта	С
6.	Забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом виведення/підняття нижньої щелепи	С
7.	Використання дозуючого інгалятора, небулайзера малого об'єму	С
8.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою рото-горлового повітроводу	С
9.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою носо-горлового повітроводу	С
10.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою надгортанних пристроїв: ларингеальна маска, ларингеальна трубка, тощо	С
11.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою інтубації трахеї	С
12.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою конікопункції/томії	В
13.	Оцінка дихання: частоти дихання у пацієнта в свідомості та без свідомості, оцінка роботи дихання; аускультация легень; порівняльна перкусія легень	С
14.	Проведення штучної вентиляції легень за допомогою апаратів ШВЛ	С
15.	Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка АМБУ	С
16.	Декомпресія грудної клітки при напруженому пневмотораксі.	В
17.	Проведення та оцінка пульсоксиметрії	С
18.	Оксигенотерапія	В

19.	Використання пристроїв для високопоточної вентиляції та вентиляції легень під постійним позитивним тиском або двофазної вентиляції легень з позитивним тиском	В
20.	Проведення та оцінка капнографії/метрії	С
21.	Оцінка центрального та периферичного пульсу	С
22.	Оцінка перфузії	С
23.	Оцінка АТ	С
24.	Аускультация серця	С
25.	Забезпечення периферичного внутрішньовенного доступу	С
26.	Забезпечення судинного доступу за допомогою докісткового доступу	С
27.	Розрахунок та контроль інфузійної терапії	С
28.	Виконання та інтерпретація ЕКГ в 12 відведеннях	С
29.	Моніторинг пацієнта з модифікованих електродів	С
30.	Проведення оцінки по шкалі AVPU	С
31.	Проведення оцінки рівня свідомості по ШКГ	С
32.	Проведення обстеження при підозрі на гострий мозковий інсульт	С
33.	Проведення глюкометрії, інтерпретація результатів	С
34.	Натискання на грудну клітку	С
35.	Використання АЗД	С
36.	Штучна вентиляція легень за допомогою мішка Амбу	С
37.	Безпечне використання мануального дефібрилятора	С
38.	Проведення зовнішньої черезшкірної електрокардіостимуляції.	С
39.	Проведення електричної кардіоверсії	С
40.	Забір біологічних рідин на аналізи	С
41.	Термометрія (в тому числі з використанням термометрів з розширеною шкалою)	С
42.	Інтерпретація газів крові	С
43.	Декомпресія грудної клітки з прямого і бокового доступу під час СЛР	С
44.	Використання інфузомата	С
45.	Проведення катетеризації сечового міхура	С
46.	Постановка назо/орогастрального зонда	С
47.	Інтерпретація показників капнографа/метра	С
48.	Проводити оцінку за шкалою болю	С
49.	Використання пристроїв для моніторингу стану пацієнтів зі скаргами на порушення дихання	С
50.	Демонстрація та користування дозуючим інгалятором, небулайзером	С

51.	Робота з пристроями для вентиляції легень під постійним позитивним тиском або двофазної вентиляції легень з позитивним тиском	С
52.	Інтерпретація ЕКГ у пацієнтів із ГКС	С
53.	Оцінка неврологічного огляду пацієнта (в тому числі при підозрі на гострий мозковий інсульт: FAST, MEND exam, NIHSS)	С
54.	Пальпація черевної порожнини, з метою оцінювання чутливості до болю; симптому Щоткіна-Блумберга та аномальних утворень; пальпації верхнього квадранту черевної порожнини з метою визначення симптому Мерфі, Ортнера	С
55.	Аускультація черевної порожнини з метою оцінювання кишкових шумів та їх характеристика (ослаблені, відсутні або аномальні)	С
56.	Перкусія черевної порожнини з метою оцінювання чутливості до болю, аномальних звуків тимпаніту чи притуплення	С
57.	Інтерпретація результатів додаткових методів дослідження (ендоскопія, променева(невідкладне УЗД) і лабораторна діагностика) на ранньому госпітальному етапі	С
58.	Постановка назо- та орогастрального зонду	С
59.	Постановка езофа-гального балона (Блекмора)	С
60.	Проведення абдомінального парацентезу	С
61.	Катетеризація сечового міхура у чоловіків та жінок	С
62.	Надлонна пункція сечового міхура	С
63.	Проведення прийомів Леопольда	С
64.	Ведення різних періодів фізіологічних пологів на манекені	С
65.	Ведення ускладнених пологів на манекен	С
66.	Визначення рівня глюкози в крові за допомогою глюкометра	С
67.	Проведення експресдіагностики глюкози та кетонових тіл у сечі	С
68.	Надання екстреної медичної допомоги при гострих алергічних реакціях та анафілаксії на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах	С
69.	Використання засобів індивідуального захисту для роботи у вогнищі з особливо небезпечними інфекціями, в тому числі COVID-19	С
70.	Використання спеціальних укладок	С
71.	Заповнення необхідної документації при виявленні хворих на інфекційні захворювання	С

72.	Методи та види дезінфекції.	С
73.	Дезінфекція використаного інструментарію	С
74.	Заходи ізоляції інфекційного хворого; дезінфекція автомобіля/ відділення ЕМД при перевезені/огляді інфекційного хворого. Поточна і заключна дезінфекція при різних інфекційних захворюваннях	С
75.	Проведення деконтамінації, безпечного лікування та транспортування пацієнтів, що зазнали контакту з отруйними або радіоактивними речовинами	С
76.	Знерухомлення пацієнтів з гострими психічними розладами	С
77.	Оцінка стану новонародженого	С
78.	Відновлення та підтримка прохідності дихальних шляхів у щойнонародженого	С
79.	Проведення розправляючих вентиляцій легень за допомогою мішка Амбу	С
80.	Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка Амбу	С
81.	Забезпечення судинного доступу у щойнонароджених	С
82.	Пульсоксиметрія щойнонародженого	С
83.	Забезпечення прохідності дихальних шляхів у дітей різних вікових груп (повітроводи та надгортанні пристрої)	С
84.	Виконання інтубації трахеї у дітей різних вікових груп	С
85.	Виконання ШВЛ у дітей за допомогою мішка типу Амбу	С
86.	Введення шлункового зонду	С
87.	Виконання компресії грудної клітки у дітей різних вікових груп	С
88.	Встановлення внутрішньовенного та докісткового доступу	С
При травмі:		
89.	Оцінка прохідності верхніх дихальних шляхів	С
90.	Оцінка ефективності дихання	С
91.	Оцінка стану циркуляторної системи	С
92.	Оцінка стану свідомості за шкалою AVPU	С
93.	Методика швидкої евакуації травмованого з транспортного засобу	С
94.	Накладання шини Kendrick Extraction Device (KED)	С
95.	Знімання мотоциклетного шолома	С
96.	Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом висування та підняття	С

	нижньої щелепи	
97.	Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом введення носового та ротового повітроводів	С
98.	Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом встановлення ларингеальної маски та ларингеальної трубки	С
99.	Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом інтубації трахеї	С
100.	Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів методом конікотомії, конікопункції	С
101.	Пункція плевральної порожнини. Торакоцентез	С
102.	Накладання оклюзійної пов'язки	С
103.	Використання мішка АМБУ при проведенні штучної вентиляції легень у травмованого пацієнта	С
104.	Зупинка зовнішньої кровотечі за допомогою джгута, механічних засобів	С
105.	Тампонування рани	С
106.	Накладання вузлового джгута	С
107.	Фіксація кісток тазу при переломах	С
108.	Забезпечення периферичного внутрішньовенного доступу	С
109.	Забезпечення судинного доступу за допомогою внутрішньокісткового доступу	С
110.	Застосування в/в замку з фізіологічним розчином	С
111.	Розрахунок площі опіку	С
112.	Попередження гіпотермії	С
113.	Проведення вторинного огляду постраждалого	С
114.	Накладання пов'язки з жорстким щитком при проникаючій травмі ока	С
115.	Проведення передньої та задньої тампонади носа при кровотечі	С
116.	Проведення первинного медичного сортування	С
117.	Проведення вторинного сортування	С
118.	Заповнення сортувального талона при первинному і вторинному медичному сортуванні	С
119.	Визначення черговості евакуації постраждалих на місці події	С
120.	Медичне сортування у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги	С

**VII. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ
БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА
ЛІТЕРАТУРА,
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ**

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Закон України «Про вищу освіту».
2. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
3. Екстрена і невідкладна медична допомога. Том I: допомога травмованим на до госпітального етапі / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, Г. В. Загорій, А. А. Гудима та ін. Київ, 2017. 504 с.
4. Екстрена і невідкладна медична допомога. У VI т. Т. IV. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, Г. Ю. Цимбалюк, В. Ю. Кузьмін та ін.. – К.: Ожива. 2020. 300 с.
5. Emergency Medicine a comprehensive study guide (ninth edition) Judith Tintinalli, Editor-in-Chief. 2020.
6. Bass, R. R., Lawner, B., Lee, D. and Nable, J. V. (2015) Medical oversight of EMS systems, in Emergency Medical Services: Clinical Practice and Systems Oversight, Second Edition (eds D. C. Cone, J. H. Brice, T. R. Delbridge and J. B. Myers), John Wiley & Sons, Ltd, Chichester, UK.
7. Bledsoe BE, Porter RS, Cherry RA. Paramedic Care: Principles & Practice, Volume 3, 4th Ed. Brady, 2012.
8. Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу» (зі змінами). – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1116 «Про затвердження Типового положення про центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-2012-%D0%BF#Text>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1117 «Про затвердження Типового положення про станцію екстреної (швидкої) медичної допомоги». Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1117-2012-%D0%BF#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1114 «Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги». Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1114-2012-%D0%BF#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 764 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1114». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/764-2019-%D0%BF#Text>

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1118 «Про затвердження Порядку інформування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги про виклик екстреної медичної допомоги та їх направлення на місце події». Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1118-2012-%D0%BF#Text>
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1121 «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, що входять до системи екстреної медичної допомоги, з аварійно-рятувальними службами та підрозділами центральних та інших органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування під час виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків» Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-2012-%D0%BF#Text>
15. Положення про аварійний резерв лікарських засобів та виробів медичного призначення, затверджене Наказом МОЗ України від 07.12.2012 № 1019 «Про медичне забезпечення центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1019282-12#n50>
16. Організація диспетчерської служби екстреної медичної допомоги (настанова). – К., 2016. – [інтернетресурс]. – https://www.dec.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/11/akn_dysp.pdf
17. Наказ МОЗ України від 03.04.2018 № 275/600 «Про затвердження Інструкції щодо організації взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій і Міністерством охорони здоров'я України в разі виникнення надзвичайних ситуацій». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0479-18#Text>
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1120 «Про соціальні пільги та гарантії медичних працівників системи екстреної медичної допомоги, залучених до ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій». Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1120-2012-%D0%BF#Text>
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій». Постанова за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/775-2015-%D0%BF#Text>
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 р. № 1119 «Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події». Постанова за посиланням <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1119-2012-%D0%BF/print1360003604244711>
21. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 383-р «Про схвалення Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги». Розпорядження за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/383-2019%D1%80#Text>
22. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 січня 2020 р. № 111р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку

системи екстреної медичної допомоги». Розпорядження за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2020-%D1%80#Text>

23. Наказ МОЗ України від 05.11.2020 р. № 252 «Єдиний класифікатор попередніх діагнозів для бригад екстреної медичної допомоги». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1277-20#Text>

24. Наказу МОЗ України від 19.05.2020 р Київ № 1167 «Про затвердження Примірною табеля матеріально-технічного оснащення відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1167282-20#Text>

25. Наказ МОЗ України від 24.09.2020 р. № 2179 «Порядок дій працівників системи екстреної (швидкої) медичної допомоги на випадок надзвичайної ситуації». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1192-20#Text>

26. Постанова КМУ від 23 грудня 2020 р. № 1314 «Про внесення змін до Типового положення про станцію екстреної (швидкої) медичної допомоги». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-2020-%D0%BF#Text>

27. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1271 «Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події». – [інтернетресурс]. – <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-normativpributtya-brigad-ekstrenoyi-shvidkoyi-medichnoyi-dopomogi-na-misce-podiyii161220-1271>

28. Наказ МОЗ України від 26.03.2021 № 583 «Про затвердження Правил виклику бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги та Порядку транспортування пацієнтів (постраждалих) бригадами екстреної (швидкої) медичної допомоги у заклади охорони здоров'я». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-21#Text>

29. Наказ МОЗ України від 04.08.2021 № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти». – [інтернетресурс]. – <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-mozukraini-vid-04082021--1627-pro-udoskonallennja-pidgotovki-z-nadannjadomedichnoi-dopomogi-osib-jaki-ne-majut-medichnoi-osviti>

30. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725-2021-%D0%BF#Text>

31. Положення про деякі заходи безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я України 22 липня 1993 року № 166 (в редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 18 серпня 2021 року № 1751) «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України». – [інтернетресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-93#Text>

32. Рекомендації щодо організації роботи системи ЕМД за умови спалаху COVID-19 / Крилюк В.О. та ін. — Режим доступу:

- https://drive.google.com/file/d/1ngHEti3Pqe6De_f0RuBlzIjXTS5p1jYv/view?fbclid=IwAR09jHdBcz_MeoN9SkcE_9iNbsovnBdCGNsg9WSkeoh9Dsk9rIJr4i53pjA
33. Кодекс цивільного захисту України, від 02.10.2012 р. № 5403VI. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/print1360003604244711>
34. Наказ МОЗ України № 1020 від 07.12.2012 Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2008 року № 500. Наказ за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1020282-12#Text>
35. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.06.2016 № 612 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги». Наказ за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612282-16#Text>
36. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги». Наказ за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1269282-19#Text>
37. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.11.2010 № 999 «Про затвердження форм звітності та медичної облікової документації служб швидкої та невідкладної медичної допомоги України». Наказ за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0147-11#Text>
38. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.06.2009 № 370 «Про єдину систему надання екстреної медичної допомоги» Наказ за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0863-09#Text>
39. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Примірного табеля оснащення структурних підрозділів системи екстреної медичної допомоги» від 05.06.2020 р. № 1311. Наказ за посиланням: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-mozukraini-vid-05062020--1311-pro-zatverdzhennja-primirnogo-tabelja-osnaschennjastruktturnih-pidrozdiliv-sistemi-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi>
40. Наказ МОЗ України від 18.07.2019 р № 1642 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»». Наказ за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1642282-19#Text>
41. Наказ МОЗ України від 22.06.2021 р. № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію». Наказ за посиланням: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-mozukraini-vid-22062021--1254-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-internaturu-tavtorinnu-likarsku-provizorsku-specializaciju>
42. Наказ МОЗ України від 24.02.2022 №368 Про затвердження стандарту екстреної медичної допомоги «Медичне сортування при масовому надходженні постраждалих на ранньому госпітальному етапі». [інтернєресурс]. https://moz.gov.ua/uploads/7/36080dn_368_24_02_2022_dod_1.pdf
43. Наказ МОЗ від 28.02.2022 №389 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо первинної хірургічної обробки вогнепальних ран";

<https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-28022022--389pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacij-schodo-pervinnoi-hirurgichnoiobrobki-vognepalnih-ran>

44. Наказ МОЗ України від 02.03.2022 №391 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо етапності надання медичної допомоги пораненим та травмованим» <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakazmoz-ukraini-vid-28022022--391-pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacij-schodo-etapnosti-nadannja-medichnoi-dopomogi-poranenim-ta-travmovanim>

45. Наказ МОЗ України від 03.03.2022 №402 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо медичної допомоги постраждалим з опіками на етапах евакуації» <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukrainivid-03032022--402-pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacij-schodomedichnoi-dopomogi-postrazhdalim-z-opikami-na-etapah-evakuacii>

46. Наказ МОЗ України від 04.03.2022 №412 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо конверсії турнікета у травмованих в зонах тактичної екстреної медичної допомоги».

47. Наказ МОЗ України від 13.03.2022 №478 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних агентів на етапах евакуації» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0478282-22#Text>

48. Наказ МОЗ України від 15.03.2022 №488 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0488282-22#Text>

49. Наказ МОЗ України від 20.03.2022 №506 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії фосфорних боєприпасів» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0506282-22#Text>

50. Наказ МОЗ України від 11.04.2022 № 607 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання закладами охорони здоров'я екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних, біологічних та радіологічних агентів (зброї масового ураження)».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антиаритмічна терапія при фібриляції передсердь. Рекомендації робочої групи з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України. – Київ, 2015. – 59 с.
2. Гострі алергійні стани. Діагностика та невідкладна допомога. Дошпитальний етап (навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів). Ніконов В.В., Кіношенко Є.І., Курсов С.В., Феськов О.Е., Лизогуб К.І. ХМАПО, 2019. 38 с.
3. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верещнікова Г.П., Серова О.Д. Практикум з електрокардіографії. – Львів-Київ, 2014. – 268 с.
4. Зозуля І.С., Мошенська О.П. Шляхи оптимізації діагностики та лікування гострого ішемічного інсульту на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. – Вінниця, 2012. – 164 с.
5. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога: (підручник)/ І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І.С. Зозулі. – К.: Медицина, 2018. – 728 с.
6. Невідкладна медична допомога / За ред. І.С. Зозуля, Л.Ф. Матюха, С.В. Білецький – К.: Наша родина плюс, 2015. – 496 с.
7. Ніконов В.В., Курсов С.В., Білецький О.В., Феськов О.Е., Чернов О.Л. Оцінка стану життєво-важливих функцій організму людини в реаніматології: навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2017. – 31 с.
8. Безпека життєдіяльності: медичне забезпечення дорожньо-транспортних пригод/ В.А. Левченко та ін.. – Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2013. – 307 с.
9. Говенко А.В., Кішко Р.М., Левченко Т.М., Хитрий Г.П. Інтенсивна терапія гострих отруєнь. Київ, «Віпол», 2010 – 187 с.
10. Гостра дихальна недостатність: навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей / Ніконов В.В., Курсов С.В., Соколов А.С., Білецький О.В., Феськов О.Е. – Навч. посібник: Харків: ХМАПО, 2017. – 63 с.
11. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О.Гур'єв, А.А.Гудима, Н.І. Іскра та ін.]. – Київ, 2016. – 400 с.
12. Загуровський В.М. Термічні ураження. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів. Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2018. – 32 с.
13. Загуровський В.М. Рани та ранова інфекція. Хірургічна тактика на етапах лікування при масових ураженнях. Кровотеча та гостра крововтрата. Тактика лікування та трансфузійна терапія на етапах евакуації Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів. Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2018. – 38 с.

14. Зозуля І.С., Боброва В.І. і співавт. Медицина невідкладних станів. Збірник тестових завдань (навчально-методичний посібник). – Вінниця, 2012. – 168 с.

15. Невідкладна допомога та інтенсивна терапія гострих отруєнь При отруєннях хімічними сполуками та лікарськими засобами / Курсов С.В., Ніконов В.В., Лизогуб К.І., Феськов О.Е., Чернов О.Л. – Навч. посібник: Харків: ХМАПО, 2019. – 47 с.

16. Невідкладні стани при гострих отруєннях / Зозуля І.С., Іващенко О.В. та інш. – Вінниця, Тов «Меркьюрі-Поділля», 2014. – 112 с.

17. Оцінка стану життєво-важливих функцій організму людини в реаніматології: навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей / Ніконов В.В., Курсов С.В., Білецький О.В., Феськов О.Е., Чернов О.Л. – Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2017. – 31 с..

18. Палій Л.В. Основи реаніматології: Навч. посіб. – К.: Медицина, 2008. – 168 с.

19. Реанімація та інтенсивна терапія при шоківих станах (частина 1): навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей / Ніконов В.В., Курсов С.В., Білецький О.В., Лизогуб К.І., Феськов О.Е., Чернов О.Л. – Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2017. – 37 с.

20. Реанімація та інтенсивна терапія при шоківих станах (частина 2): навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей / Ніконов В.В., Курсов С.В., Білецький О.В., Лизогуб К.І., Феськов О.Е., Чернов О.Л. – Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2017. – 78 с.

21. Ринденко В.Г., Чернов О.Л. Черепно-мозкова травма: навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей. – Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2017. – 47 с.

22. Ринденко В.Г., Чернов О.Л. Хребетно-спинномозкова травма: навчальний посібник для самостійної роботи інтернів, лікарів екстреної медичної допомоги та фахівців інших медичних спеціальностей. – Навч. посібник Харків: ХМАПО, 2017. – 49 с.

23. Яцина Г.С. Організація медичного забезпечення потерпілих (догоспітальний та госпітальний етап) у зонах радіаційного забруднення при аваріях на атомних електростанціях. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів. Навч. посібник: Харків: ХМАПО, 2017. – 34 с.